

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Kaina 75 c.

ANTRADIENIS - TUESDAY, SAUSIO - JANUARY 22, 2008

Vol XCIX Nr. 14

Valdas Adamkus palinkėjo Gruzijai išlaikyti demokratijos egzaminą

Gruzijos prezidentą sveikina Lietuvos vadovas V. Adamkus.

Džojos Barysaitės (ELTA) nuotr.

Tbilisis, sausio 20 d. (ELTA) – Lietuvos vadovas paragino antrai kadencijai inauguruotą Gruzijos prezidentą tęsti reformas, neaštrinti politinių kovų ir pažymėjo, kad konstruktyvus politinis dialogas padeda laimėti visiems. Lietuvos prezidentas V. Adamkus sekmadienį su vienos dienos darbo vizitu lankėsi Gruzijoje, kur dalyvavo Michail Saakašvili inauguracijos į Gruzijos prezidento postą

ceremonijoje. Inauguracijoje dalyvavo delegacijos iš 40 užsienio šalių.

Po inauguracijos Lietuvos vadovas dvišiai kalbėjosi su Gruzijos prezidentu M. Saakašvili. „Visos Gruzijos politinės jėgos turi suvokti, kad dabar būtina tęsti reformas, neaštrinti politinių kovų ir išlikti konkurencinėje aplinkoje. Tarptautinei bendruomenei reikia stabilios, demokratines pertvarkas ir skaidrią politiką vyk-

dančios Gruzijos”, – sakė Lietuvos vadovas. V. Adamkus pažymėjo, kad konstruktyvus politinis dialogas padeda laimėti visiems – valdančiajai daugumai, opozicijai, o svarbiausia – valstybės piliečiams.

Lietuvos vadovas pabrėžė, kad Gruzijos laukia nauji išbandymai – parlamento rinkimai, bendravimas su opozicija – nuo kurių gali priklausyti šalies ateitis tarptautinėje bendruomenėje. Prezidentas V. Adamkus palinkėjo Gruzijai išlaikyti demokratijos egzaminą.

„Tai sunkus išbandymas, tačiau reikia jį išlaikyti, kad būtum priimtas į tarptautinę demokratinę bendruomenę. Tokia Lietuvos patirtis ir mūsų pamoka kitiems”, – sakė Lietuvos vadovas. Prezidentas M. Saakašvili padėkojo Lietuvos vadovui už paramą pristatant Gruzijos siekius integruotis į Vakarų bendruomenę ir paprašė tolesnės pagalbos kelyje į Europos Sąjungą (ES) ir NATO.

Vizito Gruzijoje metu Lietuvos prezidentas susitiko su Lenkijos vadovu Lech Kaczynski. Lietuvos ir Lenkijos vadovų susitikime, be kita ko, kalbėta ir apie Gruzijos galimybes pradėti integracijos į NATO procesą.

V. Adamkus pabrėžė, kad rimtas argumentas Gruzijos narystei šioje organizacijoje yra tvirta šalies žmonių valia integruotis į NATO, kuri atsispindėjo neseniai atliktoje šalies gyventojų apklausoje.

Rokiškis.

miesteliai.lt

Renkama Lietuvos kultūros sostinė

Vilnius, sausio 20 d. (Bernardinai.lt) – Šiais metais pirmą kartą visi Lietuvos miestai ir miesteliai kviečiami dalyvauti nacionaliniame konkurse „Lietuvos kultūros sostinė 2008“. Laimėtojui skiriamas 100,000 litų finansavimas projektui įgyvendinti, o miestui ar miesteliui suteikiamas „Lietuvos kultūros sostinės 2008“ vardas. Kitais metais šį titulą perims kitas konkursą laimėjęs miestas.

Konkursu „Lietuvos kultūros sostinė“ siekiama paskatinti vietos bendruomenes plėtoti savo miesto ar miestelio kultūrą ir taip prisidėti prie savo miesto kultūrinės tapatybės bei patrauklaus įvaizdžio kūrimo. VŠĮ „Vilnius – Europos kultūros sostinė 2009“ projekto laimėtojui ne tik suteiks

Nukelta į 6 psl.

Šiame numeryje:

- Sveikatos klausimais. Žiedas — nepanašus į kitus (p. 2). Sveikatos naujienos (p. 2, 9)
- Lydi šventadienis (p. 3)
- Dvigubų pilietybių ir žalių kortų medžioklės. Pirmoji banga (p. 4–5, 8)
- Kova prieš vėžį (p. 5)
- Lietuvos savaitė (p. 6)
- Kuo išaugs emigrantų vaikai? (p. 8)
- Už jūsų ir mūsų laisvę (7) (Pabaiga) (p. 9)
- Trys kartos — trys vizijos (p. 10)

Valiutų santykis

1 USD — 2.38 LT
1 EUR — 3.45 LT

Muziejus primins Laisvės gynėjų auką

Sausio 13-osios atminimo muziejus.

Gedimino Bartuškos (ELTA) nuotr.

Vilnius, sausio 20 d. (ELTA) – Septynioliktosioms tragiškų Sausio 13-osios įvykių metinėms prie Seimo rūmų iškilmingai atidarytas Sausio 13-osios atminimo muziejus ir jame surengta pirmoji paroda „Liudijimai“.

Įrengti muziejų buvo sumanyta dar 2001 m., minint 10-ąsias Sausio 13-osios įvykių metines, tačiau darbai užsitęsė net septynerius metus.

Nuo 1991-ųjų sausio išlikusios Seimo rūmų gynybinės barikados pagaliau uždengtos stiklo gaubtu, čia įrengta ir ekspozicinė patalpa, skirta įvairioms parodoms, filmų rodymui, susitikimams, užsienio delegacijų ekskursijoms.

Ypač įspūdingai muziejus atrodo apšviestas naktį, sutvarkytos jo priegos, takai.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 01-21-08

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

LYDI ŠVENTADIENIS

II Eilinė savaitė

Rytojaus dieną, matydamas ateinantį Jėzų, Jonas prabilo: „Štai Dievo Avinėlis, kuris naikina pasaulio nuodėmę! Čia tasai, apie kurį aš kalbėjau: Po manęs ateis vyras, pirmiau už mane buvęs, nes jis pirmesnis už mane. Aš jo nepažinojau, bet tam, kad jis būtų apreikštas Izraeliui, aš atėjau ir krikštiju vandeniu“. Ir Jonas paliudijo: „Aš mačiau Dvasią, lyg balandį nusileidžiančią iš dangaus, ir ji pasiliko virš jo. Aš jo nepažinojau, bet tas, kuris mane pasiuntė krikštiju vandeniu, buvo pasakęs: 'Ant ko pamatysi nusileidžiančią ir pasiliekančią Dvasią, tas ir bus, kuris krikštys Šventąją Dvasią'. Aš tai mačiau ir liudiju, kad šitas yra Dievo Sūnus.“

(A – Sekmadienio Evangelija pagal Joną 1, 29-34)

Paprasta didybė (Mons. Adolfo Grušo pamąstymas)

Eilinis... Taip vadiname šį liturginį laiką. Eilinis laikas nepasižymi didelėmis šventėmis, jis galėtų būti apibūdinamas kaip lėtai slenkanti kasdienybė, į kurią įsiterpia kiekvieną sekmadienį minimas Jėzaus prisikėlimas. Ko gero, didžiąją savo gyvenimo dalį irgi galėtume pavadinti eiliniu laiku. Juk iš tiesų tai būna įprastas, niekuo neišsiskiriantis laikas, dažnai be didelių naujovių. Jį galime pavadinti tvarkinga kelione link amžinybės. Kiekvieną savaitę kartojame praktiškai tuos pačius dalykus: mokykla, darbas, laisvalaikis, nedideli džiaugsmas, nuovargis ir lūkesčiai. Dažnai mūsų gyvenimas yra toks eilinis, kad tas įprastumas pradeda slėgti. Tada norisi keistis, pabėgti, išsiveržti iš rutinos, atrasti kažką naujo, skirtingo nuo mums įprastos kasdienybės. Eilinis gyvenimas tampa nuobodus, pasikartojimas alina, jo nebepakečiame ir suvokiame, jog mums būtina reikia gyventi kitaip.

Manau, kad ir Jonui Krikštytojui jo paties gyvenimas irgi atrodė eilinis, įprastas: jis skelbė atsivertimo žinią, krikštijo daugybę žmonių prie Jordano, laukė Mesijo ir visiems skelbė Jo atėjimą. Jam irgi galėjo atrodyti, kad viskas paskendo kasdienybėje, tapo per daug įprasta, nes Mesijas vėlavo ateiti, ir Jono Krikštytojo kantrybei teko pakelti sunkius išbandymus. Visa tai Jonui Krikštytojui buvo tiek įprasta, kad net Jėzus iš Nazareto pradžioje jam pasirodė taip pat pernelyg eiliniu žmogumi. Aš jo nepažinojau, — šios dienos Evangelijoje girdime Jono prisipažinimą. Tiesa, taip buvo tik pačioje pradžioje, nes staiga Jonui atsivėrė akys ir jis Jėzuje, paprastame eilinia-

me žmoguje, atpažino Dievo Sūnų: Aš tai mačiau ir liudiju, kad šitas yra Dievo Sūnus. Jonas įprastoje, eilinėje žmonių istorijoje įžvelgia nepaprastą, neeilinį Dievo buvimą.

Taip gali atsitikti ir mūsų eiliniame gyvenime, mūsų gyvenamu eiliniu laiku: mes taip pat turime galimybę savo kasdienybėje susitikti Dievą. Mes ne kartą klystame, manydami, jog Dievas apsieiškia mums tik ypatingomis progomis. Šios dienos Mišių liturgijos atliepiamojoje psalmėje girdime žodžius: Tau nepatiko nei kruvinos aukos, nei atnašos vaisių, bet atvėrei mano ausis, kad klausytų. Rašoma tik apie vieną vieningą dalyką, kuris tikrai yra būtinas: klausyti Dievo valios, o tai reiškia: darbuotis savo kasdienybėje, savo eiliniame laike, tačiau visuomet į savo gyvenimą žvelgti atviromis akimis, kad jame išžvelgtume Dievo Dvasią, kuri Jonui Krikštytojui padėjo išvysti Jėzų iš Nazareto. Tikriausiai tai ir reiškia būti „šventaisiais“, kaip savo laiške krikščionis vadina apaštalas Paulius. Šventieji — tai tie, kurių eilinis gyvenimas spindi grožiu ir gerumu. Pamildami savo kasdienybę, kurioje gyvena Dievo Dvasia, išmokime mylėti ir pajusti visą savo gyvenimą, sužinosime, jog nebūtina būti išskirtiniais žmonėmis, bet pakanka atverti akis Dievo, esančio mūsų eiliniuose darbuose ir mus nuolat palaikančio, buvimui. Juk ir pats Jėzus, kad ir nebūdamas didvyriu plačiąja žodžio prasme, savo žemiškajame gyvenime taip pat rūpinosi tik vienu dalyku: kad būtų įvykdyta Dangaus Tėvo valia.

Pagal „Vatikano radiją“ parengė
N. Šmerauskas

Jonas Krikštytojas ir Jėzus.

Tirštėjančios miglos

PETRAS KATINAS

Rusijos politologai, o ypač armijos generolai, įskaitant patį generalinio štabo viršininką, Maskvai pasitraukus iš Iprastinės ginkluotės Europoje sutarties, ėmė ploti katutėmis. Pagrindinė tokio džiūgavimo priežastis ta, kad iš azijinės Rusijos dalies prie Baltijos sienų bus visiškai nuolatinėje kovinėje parengtyje esantys Rusijos armijos daliniai, ginkluoti pačiais moderniausiais ginklais. Taip pat prie Ukrainos, jau nekalbant apie Gruziją. Taip ginkluotas Rusijos kumštis bene pirmą kartą po Sovietinės imperijos žlugimo tiesiai ir nedviprasmiškai pareiškė atvirai agresyvią politiką buvusių kolonijų, drįsusių atsiskirti nuo „motinos Rusijos“, atžvilgiu.

Štai kelios artimų Kremlui politologų citatos ir Rusijos generolų komentarai, Rusijai nutraukus minėtą sutartį: „Gorbačiovas ir Ševardnadzė (tuometinis užsienio reikalų ministras – P. K.), 1990 m. lapkričio 19 d. pasirašydami Iprastinės ginkluotės Europoje sutartį, nubraukė visas sovietines pozicijas, naudotas Iprastinės ginkluotės srityje. Šis aktas priminė siurrealistinį paveikslą. Nors praėjus vos keturiems mėnesiams po šios sutarties pasirašymo buvo paleistas Varšuvos blokas, o šio bloko narės nedelsdamos ėmė orientuotis į NATO. Rusijos karinės pajėgos buvo labai susilpnintos, jėgos išsklaidytos, o prie Rusijos naujų vakarinių sienų išvis nebeliko jokių pajėgų. Todėl pasitraukus iš šios sutarties, ypač turint galvoje priešišką Pabaltijo respublikų politiką Rusijos atžvilgiu, taip pat gana neaiškią Ukrainos politiką, prie šių respublikų sienų bus išstatytos nuolat kovinėje parengtyje esančios mūsų ginkluotosios pajėgos iš Rusijos azijinės dalies. Tai leis Rusijai sudaryti veiksmingą karinį potencialą, siekiant paveikti Pabaltijo ir Ukrainos šalių užsienio ir vidaus politiką.“

Pasakyta pakankamai aiškiai ir tiesiai. Kaimynams bus daromas ne tik energetinis ekonominis, bet ir karinis spaudimas. Todėl jokia būdu negalima atmeti ir būsimų ginkluotų provokacijų galimybės, net karinio įsiveržimo. Jeigu, pavyzdžiui, bus „pažeistos“ Rusijos piliečių, gyvenančių Lietuvoje, ar vietinių rusakalbių „teisės“. Tokias provokacijas surengti – juokų darbas. Faktiškai pirmą kartą taip atvirai ir ciniškai Kremlius skelbia apie grubų karinį spaudimą, formuojant nekenčiamos „Pribaltikos“ vidaus politiką. Bet kodėl gi nemosuoti bombomis ir raketomis, jeigu Baltijos šalyse ir Ukrainoje savo veiklą ypač suaktyvino penktosios kolonos?

Juk neatsitiktinai, dar nepasibaigus naujametiniams fejerverkams, priesaikos ir Konstitucijos laužytojas Rolandas Paksas pareiškė, kad jo partija be jokių koalicijų suformuos vienpartinę „Tvarkos ir teisingumo“ vyriausybę, o pinigų rinkiminei kampanijai bus tiek, kiek reikia. Tuo pasirūpins, anot paties R. Pakso, jau išrašyti iš Rusijos viešųjų ryšių tiksliau – iš Rusijos saugumo tarnybų, specialistai. Netrukus pradės savo darbą paksininkų radijo stotis, ciniškai pavadinta „Laisvąja banga“, kuri skleis vien tik R. Pakso nuostatas bei nurodymus. Aišku, tokias pačias, kurias dabar skelbia Rusijos oficialusis radijas „Golos Rosiji“.

Na, o Rusijos armijos generolai ir strategai dar papildoma kokią naudą turės Maskva, nutraukusi Iprastinės ginkluotės Europoje sutartį: „Dar vienas svarbus uždavinys yra šiaurinio sparno stiprinimas. Juk dabar tik tai juokas ima, kai kaimyninės Suomijos karinės pajėgos viršija mūsų. Todėl dėl besiklostančios geopolitinės situacijos Europoje ir didėjančios įtampos santykiuose su Pabaltiju, tokia padėtis pasidarė absoliučiai nepakenčiama. Dabar Rusija turės tiek kariuomenės, kiek manys būtina, ir turės ją ten, kur reikia, bei aprūpins ją viskuo, kuo įmanoma. Pagrindinis Rusijos interesas – sukurti tokią karinę mašiną, kuri suteiktų jai visišką veiksmų laisvę, ypač neramių kaimynų atžvilgiu. (...) Sutarties galas reiškia Rusijos išsilaisvinimą nuo bet kokios kontrolės ir suteikia galimybę spręsti svarbiausius nacionalinius uždavinius.“

Nacionaliniai uždaviniai įvardijami be jokių užuolankų ir diplomatinė dūmų uždangos: mosuojant kariniu vėzdu buvusioms „Pribaltikos respublikoms“, paprasčiausiai atsiimti jas. Gal ir neokupuojant, kaip 1940 m., bet per savo statytinius, kurių daugiau nei pakankamai, tvarkantis čia kaip savo namuose. Po tokių atvirų grūdojimų iš Maskvos Lietuvos premjeras Gediminas Kirkilas prieš Kalėdas Taline vykusiame Baltijos valstybių susitikime, pažymint jų priėmimą į Šengeno erdvę, gana keistai ėmė šnekėti, kad ta Šengeno erdvė jokia būdu negali būti aklina uždaryta kaimynams iš Rytų. Pirmiausia, iš Rusijos ir Baltarusijos.

Taigi įžengus į 2008 metus, kuriais netrukus minėsime 1918 metų vasario 16-osios 90-mečio jubiliejų, iš to paties „didžiojo kaimyno“ susilauksime ir jau susilaukėme naujų akibrokštų. Ir ne tik „Gazprom“ eilinių kartą padidinus dujų kainą. Aišku, tai, anot rusų patarlės, dar tik žiedeliai. Uogelės prisirps vėliau. O jų spartesniu prisirpimu pasirūpins ne tik Rusijos armijos ir saugumo generolai, bet ir vietiniai Maskvos saulės nešėjai.

DVIGUBŲ PILIETYBIŲ IR ŽALIŲ KORTŲ MEDŽIOKLĖS

(„Pirmoji banga“, „dypukai“ ir „trečiabangiai“)

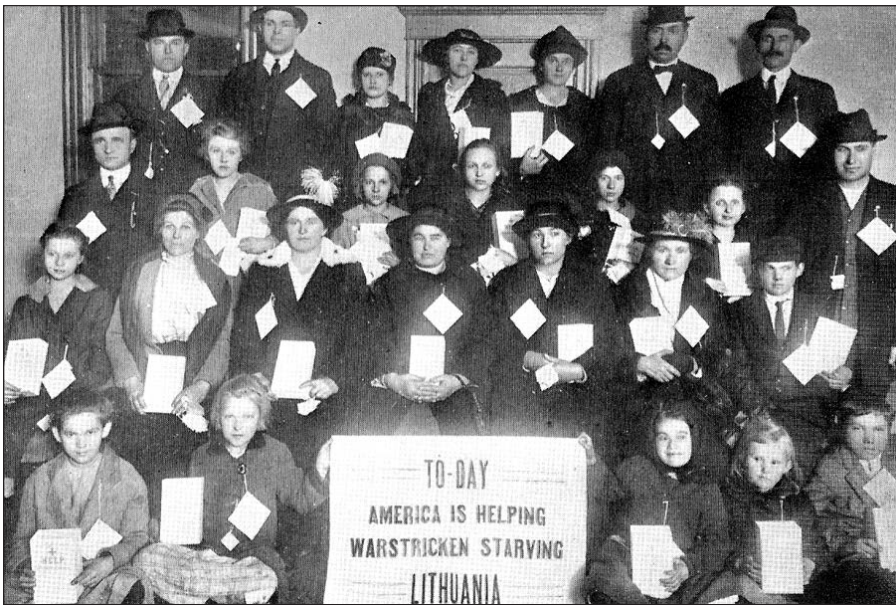
DONATAS JANUTA

I Pirmoji banga

„Kasžin ar Lietuvoje yra nors vienas kaimas, iš kur nebūtų kas išbėgęs į Ameriką. Bėgti į Ameriką tai taip paprastas daigtas, kaip vasarą lytus, arba žiemą sniegas. Vienas bėga nuo vaiko, kitas nuo kalinio; čia bėga gaspadorius, ten bernas, tai vėl kriaučius ar šiaučius ir t.t.“

1890 metais rašė Vincas Kudirka apie lietuvių emigrantų pirmąją bangą.

Platesnis „bėgimas į Ameriką“ prasidėjo 1861 m., panaikinus Lietuvoje baudžiavą, ir po 1863 m. sukilimo. Plati lietuvių emigracija ypatinai išsivystė po 1867-1868 m. badmečio. Tarp emigrantų buvo ir politinių pabėgėlių, bet didžiumą sudarė dabar vadinami „ekonominiai emigrantai“: valstiečiai, jauni Lietuvos ūkininkai, kaimo bernai ir mergos, bėgę nuo bendro skurdo rusų valdomoje Lietuvoje. Pasak Kazio Gineičio, „Lenkai stūmė lietuvius nuo žemės, žydai nuo prekybos, rusai nuo valdininkavimo...“

1916 m. lapkričio 1 d., JAV lietuvių pastangomis prezidento Woodrow Wilson paskelbta Lietuvos šelpimo diena, visoje Amerikoje JAV lietuviai rinko aukas nuo karo nukentėjusiems Lietuvos gyventojams.

„Žalia korta“ – tai leidimas nuolat apsigyventi JAV. Lietuvių emigrantų pirmajai bangai tos kortos dar nereikėjo. Bet buvo kitų slenksčių, kuriuos ne visi pajėgė peržengti, kad pasiektų gyvenimą Amerikoje.

Pirmiausia reikėjo sėkmingai pereiti Lietuvos-Vokietijos rubežius, kuris buvo saugomas caro sargybinių, lietuvių vadinamų „žandarais“. Tam lietuviai pasisamdavo vedlį, dažniausia vietinį žydą prekybininką, kuris pažinojo sieną, žinojo, kur ir kada caro žandarus aplenkti arba papirkti. Bet ir su vedlio pagalba ne visuomet žygis baigdavosi sėkmingai. Kai kurie vedliai, paėmę pinigus, nuvesdavo tiesiai į žandarų rankas.

Tarp sėkmingai peržengusių sieną buvo ir žymūs lietuvių veikėjai, visuomeninkai, kurie Amerikoje steigė lietuviškus laikraščius, lietuviškas organizacijas ir kitokiais būdais ragino tuos kaimo bernus ir mergas laivintis ir šviestis. Buvo ir kunigų, kurie, steigdami tas dabar uždarytas parapijas, bažnyčias ir mokyklas, irgi švietė Amerikoje atsiradusius

1910 m. Chicagos moterų draugija „Apšvieta“ narės, surengusios pirmą Amerikos lietuvių moterų rankdarbių parodą Fellowship House patalpose, Chicagoje.

lietuvius. Visi tie darbštūs ir pasišventę žmonės – pasauliečiai ir kunigai – išvykdavo į Ameriką kaip „nelegalūs“, nes tik pažeisdami Rusijos įstatymus galėdavo peržengti caro valdomos mūsų Lietuvos rubežių su Vokietija.

Bet peržengus Lietuvos-Vokie-

netrūko – vietinių ir atvykusių. Daugelio lietuvių apraudotas darbštus ir energingas panevėzietis kunigas Juozas Žebrius, 1915 m. plėšikų žiauriai nužudytas savo klebonijoje, Šv. Andriejaus lietuvių parapijoje, New Britain, Connecticut. Kažin, ar kas rauduoja už kitus du lietuvius – Petrą Kiaulėną ir Bernardą Montvidą, po to, kai jie buvo pagauti, nuteisti ir valdžios pakarti už tą žmogžudystę.

Pirmosios bangos lietuviai buvo bemoksliai ir beraščiai. Sakoma, kad pusė jų skaityti visiškai nemokėjo, o kita pusė mokėjo skaityti tik iš maldaknygių. Tai irgi mažai naudos davė, nes tos maldaknygės dažnai buvo lenkų kalba parašytos. Mano giminitė, Marta Ževickytė-Janutienė, atvyko Amerikon dar prieš Pirmąjį pasaulinį karą, būdama tik 14 metų kaimo mergina. Kai mes ją, jau senovą moterį, sutikome atvykę į Chicago po Antrojo pasaulinio karo, ji nei lietuviškai, nei angliškai gerai nemokėjo. Jos kalba buvo žargonas – lietuviškų, angliškų ir dar nuo caro laikų senoviškų rusiškų žodžių ir sakinių mišinys.

Iš pradžių tie pirmosios bangos emigratai net nesuprato, kad jie lietuviai. Užsirašydavo esą lenkais ir rusais. Stoję į lenkų organizacijas. Bendros lietuviškos veiklos patirties neturėjo. Kai kūrėsi viena iš pirmutinių grynai lietuviškų pašalpos orga-

nizacijų – Susivienijimas Lietuvių Amerikoje (SLA), vieni juokėsi, kad „tiktai vyras su pačia gali susivienyti“, kiti patarė verčiau išpažinties atlikti, o ne į kokį ten „cirką“ važiuoti.

Sunkiai sekėsi pirmosios bangos lietuvius apšviesti. Pagrindinė tų laikų švietimo priemonė buvo lietuviški laikraščiai. Laikraščius lietuviams buvo sunku įduoti ir dėl lietuvių neraštingumo, ir todėl, kad iš vienos pusės socialistai agitavo neimti į rankas „buržujiškos“ ir „davatkų“ spaudos, o iš antros pusės, kunigai kurstė, o kai kurie iš sakyklos tiesiog draudė, neskaityti „bedieviškų“ laikraščių. Tačiau ne vienas lietuvis ne tik žinias sekė, bet ir skaityti išmoko tų laikraščių dėka. Caro Rusijos spaudos draudimu metu Amerikos lietuvių laikraščiai pasiekdavo ir Lietuvą: 1902 m. Kauno gubernijoje „Vienybė Lietuvninkų“ turėjo 93 skaitytojus, o „Lietuva“ – 65.

Šiandien kai kas skundžiasi, kad trečiabangiai mažai skaito. Anais laikais laikraščių platintojai skųsdavosi tokiais atsiliepimais iš lietuvių: „Bijomasi laikraščių skaityti, sako iš kelio išvesia“ (Pittsburgh, Pa., 1903); „Skaitymas mums duonos neduos, jeigu mes vistiek nedirbsim“ (Portland, Me., 1908); „Nuo laikraščių skaitymo galva skaudanti, ir akis pagadinti galima“ (Elizabeth, N.J., 1908).

Bet galop, ta pirmoji banga daug pasiekė. Jie ugdė ir rėmė lietuvišką veiklą Amerikoje ir Lietuvoje, sukūrė lietuviškas organizacijas, įsteigė ir išlaikė daug laikraščių, spausdino knygas, pastatė bažnyčias, įsteigė mokyklas. Paskui antrosios bangos „dypukai“ atvykę jau viską čia rado ir pasirinko, kas jiems naudinga, atmetė kas jiems nepatiko, ir dažnai net ačiū nepasakė tiems pirmtakams, kurie visą gyvenimą dirbdami sunkius fizinius darbus savo prakaitu ir vargu tai sukūrė.

Tie pirmieji JAV lietuviai aiškiai ir be abejonės išsprendė tą šiandien vargingai nagrinėjamą klausimą apie dvigubą pilietybę: „Mylėsime Ameriką, priimtą mūsų motiną, bet labiausia mylėsime ir didesnio labo geisime dėl tikrosios motinos Lietuvos. Amerikiečiai būsime dėl to, kad Amerikos duoną valgome, o lietuviais, kad iš

1932 m. „Jaunosios Birutės“ šokėjos, laimėjusios auksinę taurę už lietuviškus šokius Navy Pier, Chicagoje, varžybose.

Fotografijos iš 1936 m. Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Auksinio jubiliejaus albumo (kai kurios iš jų buvo publikuotos ir kituose tų laikų leidiniuose)

1921 m. JAV lietuviai surinko milijoną JAV piliečių parašų ir įteikė JAV prezidentui Harding, prašydami pripažinti Lietuvą de jure nepriklausoma valstybe. Kairėje dr. Jonas J. Bielskis, dešinėje dr. J. Matas Vinikas.

Lietuvos esame kilę" („Tėvynė", Nr. 1, 1896 m., sausio m., Plymouth, PA).

Ir tai nebuvo tušti žodžiai. Pvz., ta pati SLA organizacija, iš esmės apdraudus organizacija, kuri išmokėdavo pomirtinius pinigus laidojimui, visą laiką rūpinosi ir tautiniais bei švietimo reikalais. Šalia nario mokesčio rinkdavo „tautiškus centus", iš kurių buvo remiama švietimo veikla Lietuvoje, leidžiamos knygos, duodamos moksleiviams paskolos ir stipendijos, skiriamos premijos rašytojams. Anų laikų SLA vaidmuo JAV lietuvių gyvenime yra palyginama su šiuolaikinės Lietuvių Bendruomenės vaidmeniu.

Tada, kaip ir šiandien, buvo ir ginčų, ir nesutarimų. Veikė net trys atskiri susivienijimai. Šalia SLA dar buvo Susivienijimas Lietuvių Romos Katalikų Amerikoje (SLRKA) ir lietuvių komunistų susivienijimas, pasivadinęs Lietuvių Darbininkų Susivienijimu (LDA). Apdraudus reikaluose, atrodo, neturėtų būti ypatingų įvykių, bet štai 1919 m. vieno mirusio SLA nario laidojimui išmokėjimo reikalai tvarkėsi taip, kad net spaudoje buvo duotas patarimas: „Ar negeriau būtų numirusį narį nusiųsti Centro Valdybai ir tegul išsikepę suėda?" Buvo ir kitų lietuvių pašalpos organizacijų, pasivadavusių Lietuvių Sūnūs ir Dukterys, Gedimino Draugija, Vytauto Draugija ir panašiais vardais.

JAV lietuvių pirmoji banga daug prisidėjo prie Lietuvos valstybės atkūrimo ir išlaikymo – finansiškai ir politiškai. Jau 1900 m., kada pasaulio žemėlapiuose Lietuvos seniai nebuvo likę, JAV lietuviai dalyvavo Paryžiaus tarptautinėje parodoje, pareikšdami, kad Lietuva dar „gyva" ir parodydami, kaip caro Rusija stengėsi Lietuvą sunaikinti. 1919 m. JAV lietuviai surinko daugiau nei milijoną parašų reikalaujanti, kad JAV oficialiai pripažintų Lietuvą de jure nepriklausomą valstybę, ir įteikė juos JAV prezidentui. Panašiai, 1940 m., kai sovietai užėmė Lietuvą, prezidentas Rooseveltas priėmė JAV lietuvių delegaciją su prašymu, kad JAV nepripažintų Lietuvos įjungimo į Sovietų Sąjungą. To nepripažinimo nutarimo JAV valdžia paskui laikėsi ligi pat dabartinės Lietuvos nepriklausomybės atstatymo.

Buvo JAV lietuvių, kurie grįžo į Lietuvą padėti jai atsigausti nuo Pirmojo pasaulinio karo siautimo. Steponas Darius su Stasiu Girėnu, 1933 m. įvykdęs tą garsųjį skrydį per Atlantą, 1920 m. atitarnavęs JAV kariuomenėje, grįžo į Lietuvą, kur stėjo savanoriu į Lietuvos kariuomenę ir dalyvavo kovose su lenkais dėl Vil-

niaus krašto.

Seniai buvo JAV lietuvių kraujas tiek užviręs, kaip lenkams Vilnių užgrobus. Chicagoje prieš lenkų smurtą buvo surengta protesto eisena, kurioje dalyvavo 12 dūdų orkestrų, apie 1,100 vyrų JAV kariuomenės uniformomis, daugybė organizacijų – iš viso apie 25,000 žmonių. Susirinkus lenkams pažiūrėti ir pradėjus jiems tyčotis iš lietuvių, lenkai buvo smarkiai sumušti. Demonstracijos ir protestai vyko kelias savaites visose JAV lietuvių kolonijose.

Amerikos lietuvis Petras Jurgėla (g. 1901 Jersey City, N.J.) įsteigė Lietuvoje skautų organizaciją ir pritaikė skautų įstatus bei programą Lietuvos jaunimui, pats irgi savanoriu tarnavo Lietuvos kariuomenėje. 1922 m. Šilutėje sudarytame Martyno Jankaus Vyriausiam Mažosios Lietuvos Gelbėjimo Komiteje iš aštuonių narių du buvo JAV lietuviai, kurie paskui dalyvavo 1923 m. sausio mėn. Klaipėdos sukilime.

Lietuvoje pirmieji nepriklausomybės kūrėjai suprato ir vertino JAV lietuvių emigrantų svarbų vaidmenį Lietuvai ir pakartotinai prašėsi įvairios pagalbos. 1895-1904 m. vien per vieną lietuvių banką Chicagoje Amerikos lietuviai persiuntė į Lietuvą 4 milijonus dolerių. Šių laikų doleriais tai būtų daugiau nei 85 milijonai dol. Lietuviškų bankų Chicagoje buvo beveik tuzinas, buvo jų ir kitose kolonijose. 1911 m. Amerikoje lankėsi Tomas Vaižgantas, aplankė 55 lietuvių kolonijas ir surinko 19,000 dol. 1913 m. lankėsi dr. Basanavičius ir Rusijos dūmos atstovas Martynas Yčas, kurie surinko 23,000 dol. Visos tos sumos šių laikų doleriais būtų milijoninės. 1916 m. rašytoja Žemaitė atvyko į JAV rinkti aukų nukentėjusiems nuo karo. JAV lietuviai išgavo iš prezidento Woodrow Wilson, kad 1916 m. lapkričio 1 d. būtų „Lietuvių diena", per kurią po visą JAV buvo renkamos aukos nuo karo nukentėjusiems Lietuvos gyventojams pašelpti.

1914 m. buvo įkurti trys atskiri Amerikos lietuvių fondai Lietuvos karo nukentėjusiems šelpti ir Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės reikalams: katalikų, tautininkų ir socialistų. Katalikų Tautos Fondas surinko 700,000 dol., šių laikų doleriais būtų 14 milijonų dol.

Ligi pat Antrojo pasaulinio karo pradžios aukų rinkėjai iš Lietuvos atvykdavo į JAV beveik be sustojimo – švietimo reikalams, mergaičių mokykloms, senelių prieglaudoms, kunių seminarėjoms, Neo-Lituania korporantams, ateitininkams ir kitiems. JAV lietuvių **Nukelta į 8 psl.**

KOVA PRIEŠ VĖŽĮ

ALBERTAS KANAITIS

Puikus spalio mėnesio oras: mėlynas dangus, švelnus vėjelis ir viskas apšviesta ateinančio rudens saulės. Pro atidarytą langą matau namukus, medžiai su įvairių spalvų lapais, pievos pamažu ruduoja... Spalvos, spalvos – raudonos, geltonos ir dar vienas kitas lapas tamsiai žalias. Nuotaika neblogo. Jau beveik metai laiko kas keturi mėnesiai gaunu hormonų injekcijas ir PSA (Prostate-Specific Antigen) eina žemyn. Gyvenimas labai trumpas, gyvenimas maišatis: džiaugsmo, ašarų pakalnė ir pabai- goje – poilsis...

Skausmas kojose, lyg kažkas jas laužo, kūnas prakaituoja, sunku judėti, negaliu pailsėti, negaliu miegoti. Kambarėje tamsoka, tik maža elektros lemputė žybcioja. 3 valanda ryto. Skausmas didėja. Nesiskundžiu. Visi miega, lauksiu iki žmona ateis, iki...

Rytmetis. Šviesa veržiasi, ateina nauja diena, naujos žinios. Skamba telefonas – daktaras ir liepia – liginė. PSA labai aukštas. Mašina rieda, skubam. Didelė H (hospital), kur žmonės ieško pagalbos, gydos, kenčia ir... Pietų Amerikoj dirbau ilgas valandas padėdamas sergantiems, kur mačiau, girdėjau. Supratau, dabar esu tarp jų.

Daktarai, slaugytojos, pilni kambariai ligoninių, lankytojų, laukia gerų žinių. Už trumpo laiko nuveža naujam tikrinimui – MRI (Magnetic resonance imaging). Votis ant stuburkaulio. Operacija rytoj.

Guliu lovoj, galvoju ir kas kartą žiūriu į sienos laikrodį, kurio rodyklė labai pamažu juda ir laikas labai pamažu artėja operacijai. Naktis be miego, nuvargęs laukiu...

10 valandą ryto veža operacijai... ir čia nežinau, kur esu, nežinau. Pabundu, grįžta sąmonė. Votis išimta, operacija gerai pavyko.

Ateina visa šeima – paskutinė diena ligininė, šiandien siunčia į fizinę terapiją, kur raumenų, judesijų gydymas bus pagrindinis.

Fizinės terapijos pastatas pilnas senų, jaunų, vos galinčių judėti, liūdnamis veidais, šaukiančių slaugytojų, verkiančių...

Po dešimt dienų terapijos grįžtu į namus, kur ramybė. Žmonos priežiūroj lauksiu žinių iš daktaro. Atrodo, kad dar neaišku, ar reikės radiacijos ar chemo? Ir vėl... pasitarimas su radiacijos daktaru – dešimt radiacijų į voties vietą. Viskas paruošta: guliu ant nugaros, mašinos užia, nieko ne-

jaučiu, mašinos vis dar užia. Sustoja ir pirmoji jau atlikta.

Iš kito daktaro – nauji vaistai, tabletės chemoterapijai. Nauji vaistai neduoda rezultatų: sutinsta kojos, skauda galvą, nemigos naktys. Daktaras pataria kitą būdą: įpjovimas po oda, kur mažas apskritas plastikas ar metalinis diskas, įdėtas prie krūtinės ir injekcijos pamažu eina į kūną. Penkios sesijos, viena į savaitę. Dienos skuba ir rytoj pradėsiu chemoterapiją.

Keletas prikabintų plastikinių maišukų, kur per plastikinius vamzdelius prasidės „kova" prieš vėžį. Esu Viešpaties rankose ir žinau, kad Jis man padės šiandien, rytoj ir visuomet, kiekvieną dieną. Sėdžiu ant kėdės ir matau, kaip lašeliai krinta į vamzdelius. Dvi valandos, ilgos valandos, bet kantrybės. Savo eilės laukia laukiamajam kambarėje apie 20 ligoninių, laukia... Už savaitės vėl atgal – ta pati procedūra, injekcija, pora valandų. Nejaučiu jokios reakcijos, jaučiuosi gerai. Naktį miegu, rami naktis. 6 valandą ryto prabundu, sunku keltis, labai sunkios kojos, lyg „švino" pripiltos. Reakcija? Staiga didelis nuovargis, keistas jausmas... Normalu. Vaistai, atrodo, veikia. Visa savaitė su prislėgta nuotaika, kuri kartais tik keletui valandų, kuri tik labai trumpa.

• • •

Antroji sesija kraujo tyrimas. Gera žinia – normalus. Trečioji sesija – baltieji kraujo rutuliukai chemoterapijos sunaikinti ir dauguma raudonųjų. Daktaras sustabdo chemoterapiją. Grįžtu į namus, rytoj nauji vaistai, naujas gydymas: tabletės, injekcijos, peršvietimai... Kiekvieną dieną vis kas nors naujo, labai retai geros žinios. Ir vėl... atgal į ligininę: plaučių uždegimas, sukresėjęs kraujas artėja prie plaučių. Vienas maišukas – kraujo perpylimas, tabletės kraujui praskiesti, specialūs vaistai prieš užkrėtimą. Keturių dienų ligininėje – išleidžia į namus. Paskutinis patikrinimas: svarūs plaučiai, kraujo sukresėjimas pamažu „tirpsta". Nauji vaistai, pakeisti chemoterapija, prasidės kitą savaitę. Chemo ne visiems padeda, mano atveju – daugiau žalos padarė.

Jau antri metai, kaip „kovoju", ir dar nieko gero. Bet aš turiu viltį, kad laimėsiu. Darysiu viską, kas galima, nepasiduosi. Jei yra pradžia, turi būti ir galas. Čia sustosiu ir lauksiu gerų, blogų žinių. Esu labai pavargęs ir čia baigiu.

MARGUTIS II LIETUVIŲ RADIJO LAIDOS

Per WCEV radijo stotį 1450 AM banga
kiekvieną vakarą nuo 8 val. v. iki 8:45 val. v.
klauskite seniausios Amerikoje lietuviškos
radijo laidos

Tel. 773-476-2242

AMERIKOS LIETUVIŲ RADIJO LAIDAS GALITE GIRDĖTI
INTERNETU www.wcev1450.com

**Remkite ir platinkite katalikišką spaudą
„DRAUGAS"
www.draugas.org**

LIETUVOS SAVAITĖ

ANDRIUS NAVICKAS

Socialdemokratai politinių įvykių sūpuoklėse

Praėjusią savaitę būtent socialdemokratai buvo labiausiai pastebimi Lietuvos politinio gyvenimo veikėjai. Sunku vienareikšmiškai pasakyti, ar jie per šią savaitę labai sustiprėjo, ar susilpnėjo. Socialliberalų sugrįžimas į valdančiąją koaliciją, akivaizdu, atrižo rankas socialdemokratų vadovui Gediminui Kirkilui užbaigti energetinio investuotojo formavimo reikalus ir nutildė klausimus, ar ilgai išsilaikys Vyriausybė? Kita vertus, Algirdo Paleckio „spektaklis“ smogė partijai iš vidaus. Vilniaus vicemero pašalinimas iš partijos yra sudėtingas išbandymas socialdemokratams, nes narių meilė partijos vadams ir iki tol nebuvo labai didelė.

Mažuma virsta dauguma

Gediminas Kirkilas sugeba norimo rezultato pasiekti paskutinę akimirką. Šio politikos stiprybė yra tai, kad jis sugeba žaibiškai realistiškai įvertinti situaciją ir ieškoti naujų variantų, jei senieji pasirodo neveiksmingi. Kita vertus, tai, kad šis politikas yra pasiryžęs tartis su bet kuo, daryti bet kokias nuolaidas, idant pasiektų užsibrėžto tikslo, labai tikėtina, netolimijoje ateityje bus šio politikos karjeros žlugimo priežastis. Kirkilas sugeba susitarti, tačiau jis taip lengvai keičia bendražygius ir principus, kad yra pasmerktas neturėti ištikimų bičiulių politikoje.

Prieš kurį laiką Kirkilas buvo vienas iš Paulausko nuvertimo iš Seimo pirmininko pareigų entuziastų. Šiandien jis įtikino, jog Artūras Paulauskas ir socialliberalai privalo grįžti į valdančią koaliciją. Pragmatiška, tačiau tie socialdemokratai, kurie nekenčia Paulausko, ir tie socialliberalai, kurie negali atleisti socialdemokratams už išdavystę, niekur nedingo. Jie tyli, nes kol kas nėra pakankamai galingi.

Tiesa, socialliberalų sugrįžimas dabartinėje situacijoje buvo gyvybiškai reikalingas, nes iškilo reali

grėsmė, kad į opozicijos sieną atsimuš sutarties su „NDX energija“ projektas. Akivaizdu, kad tai būtų didžiausia asmeninė Kirkilo nesėkmė, nes, panašu, jog VP Market prekybos tinklas, kuris yra „NDX energija“ steigėjas, neabejotinai svarbiausias Kirkilo politinės galios šaltinis.

Ne tik konservatoriai ar liberalai, bet ir darbiečiai bei liberaldemokratai Seime iškėlė daug nepatogių klausimų Vyriausybei. Čia bėdos nesibaigė – abejoti didžiausiu nepriklausomos Lietuvos istoriją sandoriu pradėjo net valdžioje esantys liberalcentristai. Kirkilas sprendimą at rado.

Labai tikėtina, kad viena iš Aplinkos ministro Kundroto pasitraukimo priežasčių buvo kaip tik tai, jog buvo reikalingas masalas socialliberalams. Pastarieji „užkibo“.

Tiesą pasakius, nelabai jie turėjo pasirinkimo. Socialliberalų politinės perspektyvos labai miglotos. Tarp valdžios ir opozicijos pakibusi frakcija Seime neturi savo politinio veido. Populiariausia socialliberalė ministrė Blinkėvičiūtė jau senokai perbėgo pas socialdemokratų. Jungtuvės su liberalcentristais nevyksta taip sklandžiai, kaip tikėtasi. Be to, nėra garantijų, kad jungtinė politinė organizacija bus patraukli rinkėjams. Vienintelė galimybė – patraukti socialdemokratais nusivylusius, bet dešiniųjų dar labiau nemėgstančius rinkėjus. Tačiau tokie paprastai balsuoja už darbiečius, liberaldemokratų ar Kazimiro Prunskienės partiją. Taigi, geriau žvirblis rankoje nei briedis girioje.

Formali socialliberalų sąlyga – Aplinkos ministro postas, keli komitetų pirmininkų postai Seime ir atlyginimų mokytojams didinimas. Pastaroji sąlyga, regis, turi pademonstruoti, kad sugrįžtama ne dėl savo naudos, bet dėl Lietuvos. Galima būtų patikėti nebent tuo atveju, jei socialliberalai būtų pareikalavę Švietimo

Renkama Lietuvos kultūros sostinė

Atkelta iš 1 psl. finansavimą, bet ir prisidės prie miesto ar miestelio, tapusio „Lietuvos kultūros sostine 2008“, viešinimo.

„Visi Lietuvos miestai ir miesteliai yra kažkuo unikalūs. Šiuo konkursu norime meno ir kultūros projektais iš naujo atkreipti dėmesį į miestelius, atrasti, kuo jie yra patrauklūs kitiems. Konkurse gali dalyvauti visos aktyvios bendruomenės grupės – visuomeninės organizacijos, menininkai, kultūros srities atstovai, jaunimo organizacijos ir kiti. Tikimės, kad konkurse aktyviai dalyvaus mažesni miestai, nes tai puiki galimybė atkreipti į save visos Lietuvos dėmesį, suaktyvinti vietos kultūrinį gyvenimą. Vilniuje įgyvendinami projektai šiame konkurse dalyvauti negali“, – teigia VšĮ „Vilnius – Europos kultūros sostinė 2009“ direktorė Elona Bajorinienė.

Konkurso organizatoriai tikisi, kad šis konkursas išjudins ne tik vietos bendruomenes, bet ir Lietuvos savivaldybes. „Europos kultūros sostinės titulas, 2009 metais suteikiamas Vilniui, svarbus ne tik sostinei. Programos „Vilnius – Europos kultūros sostinė 2009“ renginiai pritrauks turistus ne tik į Vilnių, bet ir į kitas šalies vietas. Ieškome būdų formuoti naujas kultūrinės tradicijas, kurias į savo bendruomenes galėtų sėkmingai perkelti bet kuri Lietuvos savivaldybė. Taigi, ir nuo pačių savivaldybių iniciatyvos priklausys, kiek visa Lietuva turės naudos iš Europos kultūros sostinės titulo“, – teigia VšĮ „Vilnius – Europos kultūros sostinė 2009“ direktorė.

Konkursas „Lietuvos kultūros sostinė 2008“ prasideda sausio 21 d., Konkurso laimėtojas bus skelbiamas balandžio 15 d. – Kultūros diena.

Protestuota prieš oligarchams tarnaujančius politikus.

Gedimino Bartuškos (ELTA) nuotr.

mo ir mokslo ministro posto. Beje, tai būtų naudinga ir socialdemokratams, tačiau Roma Žakaitienė – viena iš nedaugelio bendražygių, kurių Kirkilas dar nesiryžta paaukoti. Kiek ilgai?

Naujoji senoji dauguma Seime gerokai palengvina Vyriausybės darbą. Kita vertus, telieka spėlioti, ar bet kuria kaina pramušinėjamas sandoris su VP Market skaudžiai neatsilieps per Seimo rinkimus. Suprantu, kad Kirkilui ir artimiausiai jo aplinkai „Leo“ projektas svarbiau net už tai, kiek socialdemokratai turės Seimo narių po rinkimų. Tačiau visai kitaip mąsto nemaža dalis eilinių socialdemokratų. Būtent į jų nepasitenkinimą ir apeliuoja Algirdo Paleckio „spektaklis“.

Maištas socialdemokratų laive

Algirdas Paleckis pašalintas iš partijos už su partijos statutu esą nesuderinamą veiklą, o Bronislavas Genzelis ir keli jo bendraminčiai sugėdinti, jog esą kuria nestatutines organizacijas partijos viduje. Vis dėlto Genzelis kol kas iš LSDP neveikamas. Tokius nutarimus priėmė praėjusį pirmadienį Vilniuje posėdžiavusi socialdemokratų taryba. Šiuos sprendimus negalima vadinti netikėtais, tačiau gana sunku prognozuoti jų padarinius.

Paleckis jau kuris laikas elgiasi kaip politikos juokdarys. Taip elgiasi sąmoningai, nes apeliuoja į tą žmonių sluoksnį, kuriam atgrasi dabartinės socialdemokratų partijos nomenklatūra. Paleckis garsiai kalba apie tai, apie ką daug žmonių kalba pusbalsiu: tai, jog yra susidariusi pavojinga sąjunga tarp VP Market, įtakingo dienraščio „Lietuvos rytas“ ir su Rusijos energetikais susijusių Lietuvos politikų. Ši sąjunga, pasak Paleckio, turi absoliučią įtaką socialdemokratų partijos viršūnei, kuri visiškai nutolo nuo paprastų žmonių.

Lietuvos korupcijos indeksas – didžiausias tarp ES naujokių

Vilnius, sausio 21 d. (ELTA) – Pagal korupcijos lygį Lietuva tarp Europos Sąjungos (ES) naujokių vertinama prasčiausiai. Praėjusių metų korupcijos lygis Lietuvoje įvertintas 4 balais. Taip, be Lietuvos, įvertinta tik Rumunija.

JAV nevyriausybines organizacijos „Freedom House“ duomenimis, nuo Lietuvos nedaug atsilieka Bulgarija, kurios korupcijos indeksas yra 3,75. Kiekvienos šalies laisvųjų lygis

Kirkilas esą tarnauja ne valstybei, bet nedidelei turčių grupei.

Po tokių pareiškimų socialdemokratų partijos vadovybei telieka bandyti išgrūsti Paleckį pro duris. Tačiau jis lengvai pasitraukti iš partijos nesirošia ir net grasina teismais bei tvirtina, kad LSDP viduje yra daug žmonių, kuriems įgriso dabartinė vadovybė.

Algirdo Paleckio fenomenas Lietuvos politiniame gyvenime tikrai įdomus. Šis politikas tikrai gudrus ir moka daryti viešųjų ryšių akcijas. Tačiau yra didelis klausimas. Kiek prieš oligarchiją kovojantis Paleckis pats netarnauja oligarchams? Labai rimtai kalbama, kad Paleckis savo veiksmus jau ne pirmus metus derina su MG Baltic susivienijimu. (Tuo, kuris užsiima labai įvairiu verslu, kuriam priklauso LNK televizijos kanalas bei interneto portalas alfa.lt.) Šis susivienijimas, regis, rimtai konkuruoja su VP Market oligarchais. Kas galėtų paneigti, kad Paleckis tėra šios kovos įrankis?

Ne mažiau nei Paleckio šou socialdemokratų vadovybei pavojų kelia kitas bandymas protesto prieš dabartinę politiką balsus burti partijos viduje. Bronislavas Genzelis ir dar keli gana įtakingi socialdemokratai paskelbė apie Socialinio teisingumo frakcijos steigimą LSDP. Vadovybė reagavo isteriškai – Kirkilas tuoj pareiškė, kad statute nėra numatyta galimybė kurti jokias frakcijas. Tačiau iš susierzinusio LSDP vadovo tono aišku, kad Genzelis pataikė į skaudžią vietą ir visų maištininkų išmesti iš partijos paprasčiausiai nepavyks. Situaciją apsunkina, kaip minėjau, ir būtinybė bet kuria kaina įgyvendinti abejotiną projektą – „Leo“, kuris kontroversiškai vertinamas partijos viduje.

Ar iš tamsių kritikos debesų bus daug permainų lietaus? Kol kas spręsti anksti. Ekskomunistai jau ne kartą įrodė, jog sugeba susitelkti ir įveikti sunkumus.

tyrimo metu vertinamas skalėje nuo 1 iki 7, kur 1 – geriausias įvertinimas, o 7 – blogiausias. Lietuvoje, priešingai nei Rumunijoje, nuo 2003 m. korupcijos lygis yra linkęs didėti. 2003 m. Lietuvos korupcijos indeksas buvo dar 3,5, 2005 m. – 3,75.

Kaimynių Lenkijos ir Latvijos, taip pat Vengrijos korupcijos indeksai 2007 m. buvo įvertinti 3 balais. Palankiausia įvertinimą gavo dvi šalys – Estija ir Slovėnija.

Pasaulio naujienos

Serbija vasario 3 dieną pasirinks kelią ES arba Rusijos link

Per pirmąjį Serbijos prezidento rinkimų ratą nugalėjo nacionalistas Tomislav Nikolić.

Reuters nuotr.

Belgradas, sausio 21 d. („Reuters“–BNS) – Serbijoje kitą mėnesį įvyks antrasis prezidento rinkimų ratas, kuriame varžysis Rusijos pusėn linkstantis nacionalistas ir Vakarams pirmenybę teikiantis liberalas.

Per pirmąjį prezidento rinkimų ratą, kuris įvyko sekmadienį, nacionalistas Tomislav Nikolić surinko 39,6 proc., o provakarietiškas dabartinis prezidentas Boris Tadić – 35,5 proc. balsų. Iš viso pirmajame rate varžėsi devyni kandidatai.

Pasak analitikų, 61 proc. rinkėjų aktyvumas, kuris buvo didžiausias nuo pat Slobodan Milošević žlugimo 2000 metais, rodo, kaip rimtai žmonės vertina šį balsavimą dėl Serbijos vietos pasaulyje. Per antrąjį rinkimų ratą vasario 3 dieną rinkėjų aktyvumas gali būti dar didesnis.

Abu kandidatai nepritaria separatistinės Kosovo provincijos nepriklausomybei. Tačiau T. Nikolić be entuziazmo vertina narystę ES ir teigia, kad Serbija gali laikytis vidurio tarp 27 valstybių Bendrijos ir Rusijos.

B. Tadić sako, jog serbai vasario 3 dieną privalo grįžti į rinkimų apylinkes ir „pademonstruoti, kad Serbija visiškai neatsisako savo europie-

tiško kurso, kurį pradėjo 2000 metais”.

„Serbija šiandien balsavo ir už Europą, ir už Rusiją, – sakė jis valstybiniam transliuotojui RTS. – Kelias Rusijos link šiuo metu yra atviresnis, o aš atversiu kelią Europos Sąjungos link”. Serbija Sovietų Sąjungos laikais niekada nebuvo artima Rusijos sąjungininkė, bet Maskvos parama jos bandymams blokuoti Kosovo nepriklausomybę vėl atgaivino Vakarams priešpriešinamos slavų brolybės jausmus.

Kad laimėtų antrąjį rinkimų ratą, kandidatams reikia pritraukti trečios šalies rinkėjus, žadant aukštesnius pragyvenimo standartus, darbo vietas ir tikslą išlaikyti Kosovą, kuris per kelis mėnesius turi pasiekti nepriklausomybę.

B. Tadić tvirtai remia stojimą į ES, nors dauguma bloko narių, kaip ir Washington, planuoja pripažinti nepriklausomą Kosovą, kuris yra serbų valstybingumo ir jų ortodoksinės krikščionybės lopšys.

Daugelis serbų mano, kad šalis jau pakankamai sumokėjo už savo vaidmenį 10-ojo dešimtmečio Jugoslavijos karuose, ir dauguma jų nori įstoti į ES.

Musharraf žada teisingus rinkimus ir valdžios perdavimą

Briuselis, sausio 21 d. (AFP–BNS) – Pakistano prezidentas Pervez Musharraf pirmadienį pažadėjo, kad kitą mėnesį įvyksiantys rinkimai bus laisvi ir teisingi ir kad jis perduos valdžią tam, kas juos laimės.

„Kad ir kas laimės, akivaizdu, valdžia bus jam perduota”, – sakė jis Briuselyje, pradėdamas savo kelionę po Europą. Prezidentas pridūrė, jog tikisi, kad vasario 18-osios rinkimai bus „laisvi, teisingi ir skaidrūs”. P. Musharraf paragino Vakarus duoti Pakistanui daugiau laiko įtvirtinti demokratiją.

„Ketiname grįžti prie laisvų, teisingų ir skaidrių rinkimų, taikių rinkimų”, – sakė jis.

„Nėra galimybių juos klastoti, – per pusryčius sakė jis žurnalistams, nevyriausybinių organizacijų ir verslo atstovams. – Esame už demokratiją, ir aš įdiegiau demokratijos esmę, bet negalime taip žiūrėti į priekį kaip

jūs (Vakaruose).”

Jis taip pat sakė, kad žiniasklaida, kuri, kaip jis pripažino, buvo svaržyta tas šešias savaites, kai galiojo lapkritį įvesta nepaprastoji padėtis, gali laisvai nušviesti rinkimus, tačiau pridūrė, kad dabar „jų laisvė yra neribota”.

Pasak Pakistano prezidento, islamistų genties vadovas ir karo vadas Baitullah Mehsud „taikėsi į Benazir Bhutto” ir organizavo kitus mirtininkų išpuolius.

Karo su terorizmu klausimu P. Musharraf pripažino, kad tai „labai, labai sunki kova”, bet pridūrė, kad „mes esame laiminčiųjų pusėje”.

P. Musharraf Briuselyje susitiks su Belgijos premjeru Guy Verhofstadt, Europos Sąjungos užsienio politikos vadovu Javier Solana ir NATO generaliniu sekretoriumi Jaap de Hoop Scheffer.

EUROPA

ROMA

Naujai išrinktas jėzuitų vadovas Adolfo Nicolas sekmadienį sakė, kad įtakingas Katalikų Bažnyčios ordinas turėtų padėti tiems, kurie dėl globalizacijos atsidūrė nuošalyje. Savo pamoksle jis paminėjo tokias „bendruomenes kaip skurstantieji, atstumtieji ir tapę manipuliacijos įrankiais”. Ispanijoje gimęs 71 metų A. Nicolas, didžiąją dalį savo karjeros praleidęs Japonijoje, vadovauti didžiausiam Katalikų Bažnyčios vienuolių ordinui, kurį 1540 metais įkūrė šventasis Ignacas Lojola, buvo išrinktas šeštadienį. Naujasis jėzuitų generolas, dėl gobtuvo spalvos ir ordino suteiktų galių vadinamas „juoduju popiežiumi”, savo pamokslą pradėjo pabrėždamas, kad nenori pasiūsti „žinio pasauliui”, o tik pasidalyti paprastomis krikščionio mintimis.

RUSIJA

MASKVA

Rusijos užsienio reikalų ministras Sergej Lavrov savaitgalį pareiškė, jog nelaiko rimtais britų spaudoje pasirodžiusių pranešimų, kad iš Didžiosios Britanijos gali būti išsiųsta keliasdešimt Rusijos diplomatų. Sekmadienį Britanijos laikraštis „The Mail of Sunday” pranešė, kad kontržvalgyba MI5 neva parengė sąrašą, į kurį įeina 34 Rusijos diplomatai, įtariamai bendradarbiavimu su Rusijos užsienio žvalgybos tarnyba bei Vyriausiąja žvalgybos valdyba (GRU) ir numatomi išsiųsti iš Britanijos. „Aš tai girdėjau, bet informacija buvo paneigta, – sakė S. Lavrov. – Didžiosios Britanijos užsienio reikalų ministras David Miliband sakė, kad jie neketina imtis atsakomųjų priemonių. Manau, kad jie elgiasi protinai.”

ARTIMIEJI RYTAI

GAZOS RUOŽAS

Didelėse Gazos dalyse sekmadienį dingo elektra, nes Izraeliui nu-

traukus kuro tiekimą ir uždarius sieną buvo išjungta pagrindinė šios „Hamas” kontroliuojamos teritorijos elektrinė. Ši blokada yra atsakas į apšaudymą raketomis iš Gazos Ruožo ir kad „viskas grįš į normalias vėzes”, jei kovotojai liausis leidę raketas, sakė Izraelio užsienio reikalų ministerijos atstovas Arye Mekel. „Dabar be šviesos yra mažiausiai 800 tūkst. žmonių, – sakė elektrinės generalinis direktorius Derar Abu Sissi. – Ši katastrofa paveiks ligonines, klinikas, šulinius, namus, gamyklas, visus gyvenimo aspektus.” Jungtinės Tautos (JT) penktadienį pasmerkė šiuos uždarymus ir perspėjo Izraelį, kad jis netaikytų nelegalios „kolektyvinės bausmės” Gazos Ruožo gyventojams, kurių yra 1,5 milijono.

KARIBAI

HAVANA

Laikinas Kubos prezidentas Raul Castro sekmadienį sakė, kad Nacionalinė Asamblėja šalies prezidentą rinks vasario 24 dieną, o šalyje ir užsienyje tuo tarpu spėjama, kad sergantis Fidel Castro pirmą kartą per beveik penkis dešimtmečius gali nebūti renkamas. F. Castro, perdavęs įgaliojimus vadovauti šaliai savo jaunesniajam broliui Raul, viešai nepasirodo jau daugiau kaip 17 mėnesių. Vasario 24 dieną, kai naujasis parlamentas susirinks į pirmąjį posėdį, paaiškės, ar F. Castro vėl bus išrinktas į jo nuolat veikiančios institucijos – Valstybės Tarybos pirmininko postą, kurį jis be pertrūkio užėmė nuo 1976 metų.

JAV

COLUMBIA

Respublikonų pretendentas į partijos kandidatų prezidento rinkimuose John McCain šeštadienį laimėjo balsavimą South Carolina, o demokratė Hillary Clinton šventė pergalę Nevada. J. McCain po pergalės New Hampshire ir South Carolina galės įtvirtinti savo, kaip favorito, statusą prieš sausio 29 dieną įvyksiančius Florida valstijoje ir „superantradienį” vasario 5-ąją, kai balsuos daugiau kaip 20 valstijų. H. Clinton pergalė prieš B. Obama suteikė jos kampanijai postūmį prieš kitą šeštadienį įvyksiančius South Carolina demokratų pirminius rinkimus ir tą patį „superantradienį”.

ATLANTIC Express Corp. **1-800-775-SEND**
www.atlanticexpresscorp.com

<p>Ocean Freight</p> <p>Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.</p>	<p>Air Freight</p> <p>Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.</p>	<p>Trucking</p> <p>Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.</p>
<p>Auto Export</p> <p>Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.</p>	<p>Small Packages</p> <p>Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.</p>	

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

DVIGUBŲ PILIETYBIŲ IR ŽALIŲ KORTŲ MEDŽIOKLĖS

Atkelta iš 5 psl. širdys ir kišenės atsiverdavo dosniai visiems Lietuvos aukų rinkėjams.

Maždaug tuo laiku, 1890 m., kai Vincas Kudirka rašė apie lietuvių emigrantų pirmąją bangą, mano senelis Petras Januta, šeimos vyresnysis sūnus, paveldėjo tėvų ūkį Stripinių kaime, Ylakių valsčiuje, Mažeikių apskrityje. Petras, prieš perimant šeimos ūkį, pats turėjo pirma atlikti tų laikų lietuvių savotiškos „dvigubos pilietybės“ pareigą, nes jis, kaip ir kiti, buvo kartu ir Lietuvos lietuvis, ir caro Rusijos imperijos pilietis. Atliko Petras Januta tą pareigą „išveivijoje“ – Gruzijos sostinėje Tbilisi, kur jis praleido šešerius metus priverstinėje karinėje tarnyboje caro raitelių pulke.

Petro jaunesnis brolis Konstantinas, neturėdamas savo žemės ir į ūkininkystę nelabai linkęs, įsijungė į tą pirmąją emigrantų bangą ir išvyko Amerikon „laimės ieškoti.“ Amerikoje Konstantinas sukūrė šeimą, ėmėsi įvairaus verslo – įsigijo karčiamą (barą), vėliau maisto parduotuvę, net ir karstų gamyklą/fabrikėlį. Buvo prasigyvenęs. Tačiau atėjęs 1929 m. pasaulinei ekonominei krizei, kaip ir daug kitų verslininkų, Amerikos lietuviai irgi buvo sunkiai paveikti ir Konstantinas beveik viską prarado. Bet prieš tai kelis kartus buvo grįžęs Lietuvon pasisvečiuoti.

Konstantino našlė Marta pasakodavo apie tas linksmas keliones Žemaitijos tėviškėn. Suvažiuodavo giminės ir kaimynai iš visos apylinkės. Pilnas kiemas vežimų. Arkliai paleisti į pievas ganytis. Giminės, kaimynai ir draugai, senai nesimatę, džiaugėsi, linksminosi, baliavojo. Dieną ir naktį. Kaimo žaidimai, šposai ir varžybos: kieme mėtė lėkštes į orą ir į jas šautuvais šaudė, siekiant sužinoti, kas geresnis šaulys; miškan ejo medžioklėn; šoko ir dainavo. Kad būtų tas viskas nesibaigę. Tačiau visuomet ateidavo laikas grįžti namo. Namą į Ameriką, į Chicagą, kur vėl laukė sunkus darbas, triūsas ir kasdieniniai rūpesčiai.

Grįžtant iš vienos tokios kelionės, žengiant vėl į Vokietijos pusę, Konstantinui sieną pereiti pasisekė, bet jo mažametė duktė, 5 metų Stefanija Janutaitė buvo sulaukyta žandarų, ir jai teko pasilikti Lietuvoje. Tikrai daugiau nei po metų Stefa-

nija buvo įduota kitam giminei, vykstančiam į Ameriką, sėkmingai pervesta per sieną ir atgabenta atgal į Chicagą pas tėvus.

Konstantinas Januta, žmona Marta, duktė Stefanija ir kiti jų vaikai daug metų gyveno Chicagos lietuvių „aštuonioliktoje kolonijoje“, kurios centras buvo 18-ta ir Halsted gatvės. Vienu laiku tai buvo gausi lietuvių kolonija, 1900 m. susibūrusi į Dievo Apveizdos parapiją. Ten lietuviai pasistatė puikią parapijinę bažnyčią, mokyklą, kleboniją ir atskirą namą vienuolėms mokytojoms gyvenanti. 1910 m. aštuonioliktoje kolonijoje veikė maždaug 70 lietuviškų verslo ir profesionalių paslaugų patarnavimų, 23 atskiros lietuviškos draugijos.

Po Antrojo karo nemažai antrosios bangos dypukų irgi įsikūrė toje senoje lietuvių kolonijoje – žurnalistas Jurgis Janušaitis, vienu laiku sukūręs Marquette Parke didžiausią lietuvių maisto parduotuvę „Parma“, gavo pradžią 1949 m. savo giminiui kuklijoje maisto parduotuvėlyje, vadinamoje „grosernėje“, 18-toje gatvėje priešais Dievo Apveizdos kleboniją, tik keletas žingsnių nuo laikraščio „Naujienuos“ redakcijos.

Dabar Dievo Apveizdos parapijoje kažin ar iš viso yra likęs nors vienas lietuvis. Konstantinas Januta, Marta, jų duktė Stefanija su kitais šeimos nariais jau seniai guli šalia savo giminių ir kaimynų Kazimierinėse – tose pačiose kapinėse, kurias jie ir kiti jų kartos lietuviai įsteigė.

Kitos mano giminės pasirinko amžiną guolį Chicagos Lietuvių Tautinėse Kapinėse, įsteigtose lietuvių, kurie nesutarė su tų laikų klebonais. Tautinių Kapinių 25 metų jubiliejui 1938 m. poetas Kleofas Jurgelionis parašė šias eiles:

Kaip mūsų bočiai
Žiloj Lietuvoj,
Aukštam kalnely,
Žalioj vėjelėj,
Čia guli lietuviai
Mylėję
Jieškoję šviesos ir gerovės,
Kovoję
Su preispaidu, skurdu,
Su prietarais,
Su savo klebonais.

Bus daugiau.

1929 m. laidotuvių vaizdas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse Chicagoje.

Nuotrauka iš autoriaus asmeninio archyvo.

Kuo išaugs emigrantų vaikai?

HENRIKAS ŠIMKAUSKAS

Kūrybingą asmenybę ugdo tėvai, vėliau mokykla, todėl emigrantų vaikai patiria traumas, kurių pasekmės išskyla praėjus tam tikram laikui.

Neseniai Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaiga atliko emigrantų vaikų ir pedagogų apklausą, kurioje dalyvavo tik 651 vaikų ugdymo įstaiga (Lietuvoje jų yra beveik tris kartus daugiau). Tačiau net ir iš šių duomenų aišku, kad Lietuvoje gyvena mažų mažiausiai 9,031 vaikas, kurio bent vienas iš tėvų uždarbiauja užsienyje. Tai oficialūs skaičiai. Manoma, kad iš tiesų jie gerokai didesni. LTV laidos „Kultūra“ pašnekovai pabandė atsakyti į klausimą, kas gali išaugti iš emigrantų vaikų.

Laidos dalyvių įsitikinimu, kūrybingą asmenybę ugdo tėvai, vėliau mokykla, o emigrantų vaikai patiria traumas, kurių pasekmės išskyla praėjus tam tikram laikui. Pasak Vaiko teisių apsaugos kontrolierės Rimantės Šalaševičiūtės, tyrimas parodė, kad kai išvažiuoja abu tėvai arba vienas iš jų, vaikas, visų pirma, jaučiasi paliktas. Vaikai dažniausiai yra paliekami artimiems giminiams, nors neengiamą jų palikti ir draugams ar pažįstamiems. „Apklausoje 80 vaikų pasakė, kad gyvena vieni. Beveik 2,000 teigė gyvenantys ne savo namuose, ne savo aplinkoje, ne tarp savo draugų, ne tarp savo kaimynų“, – pasakojo R. Šalaševičiūtė. Ji pabrėžė, kad 38 proc. vaikų prisipažino turintys problemų mokykloje – dėl mokymosi, dėl vėlavimo į pamokas. 17 proc. teigė, kad atsirado kitų elgesio problemų. 36 proc. pedagogų, dalyvavusių apklausoje, sakė, kad emigrantų vaikai keičiasi į blogąją pusę. „Be abejo, vaikui sudėtinga, jeigu jis neturi savo aplinkos, jeigu tėvai nedažnai paskambina, retai sugrįžta. Dėl to kinta vaiko charakteris“, – pridūrė R. Šalaševičiūtė.

Auga pažeista karta

Psichoterapeutas Raimundas Alekna atkreipė dėmesį, kad dabartinė karta, sudaranti branduolį žmonių, turinčių priklausomybės ir kt. problemų, formavosi tuo laiku, kai buvo labai sureikšmintas materialinė gerovė – visas dėmesys buvo skiriamas pinigams uždirbti, o vaikai buvo paliekami nuošalyje. „Užaugo karta, galvojanti, kad pinigai yra viskas. Žmogiškieji ryšiai yra nutrūkę. Ta pati karta dabar vyksta į užsienį ir jie augina, tiksliau sakant, palieka auginti savo vaikus“, – konstatavo psichoterapeutas ir pridūrė, kad itin svarbu, jog tėvai patys prižiūrėtų vaikus. Jis neabejojo, kad karta, kuri užaugs išauginta ne savo tėvų, bus ypatingai pažeista.

R. Alekna pabrėžė, kad ankstyvame amžiuje formuojasi vaiko asmenybės pagrindas, vėliau – charakterio savybės. O kai vaikas gyvena visiškai neapibrėžtoje erdvėje, kada jį auklėja ne patys artimiausi žmonės, jis patiria traumą. „Mokslas įrodė, kad iki 2 metų patirtos traumos turi pačią didžiausią įtaką. Jei vaikas auga sveikoje, saugioje aplinkoje, yra didžiulė tikimybė, kad jis užaugs sveika, kūrybiška asmenybė“, – sakė laidos pašnekovas.

R. Alekna pastebėjo, kad senelių užaugintų vaikų elgesys yra geresnis. „Tačiau tai yra paslėpta bomba. Kažkurį laiką vaikai pasiduoda įtakai,

bet trauma, kurią jie patiria, vėliau atsiliepiama keleriopai“, – teigė jis. Visos problemos išskyla praėjus tam tikram laikui. Psichoterapeuto nuomone, vaikas, suvokęs savo išgyvenimų sudėtingumą, pašmoniniame lygmenyje nusprendžia nejausti. Anot R. Alekno, tai lemia vėliau atsirandančias priklausomybės problemas, turi įtakos ir šalies kriminogeninei situacijai.

„Nejautri asmenybė negali būti kūrybiška“, – sutiko R. Alekna. „Kad vaikas augtų kaip kūrybinga asmenybė, reikalingi du dalykai: kad būtų aiški, suprantama vaikui struktūra ir globa. Struktūra sąlygoja bendradarbiavimą, o globa sąlygoja kūrybiškumą“, – teigė psichoterapeutas R. Alekna ir pridūrė, kad vaiko gyvenime kiekviena diena ir valanda, praleista su tėvais, yra be galo vertinga.

Stresas dėl kalbos ir žinių

Stresą patiria ir į emigraciją su tėvais išvykę bei iš jos į Lietuvą sugrįžę vaikai. R. Šalaševičiūtė buvo nuvykusi į Airiją susipažinti su emigrantų vaikų ugdymo sąlygomis. „Mane nustebino ir nudžiugino, kad Lietuvių Bendruomenė ten yra tikrai tvirta. Labai smagu, kad ten sparčiai diegiamos lietuviškos mokyklėlės“, – pasakojo ji. Kontrolierė Airijoje pastebėjo ir neigiamų dalykų. Jos teigimu, vaikai dėl kalbos mokyklose yra diskriminuojami: vyksta spartus asimiliacijos procesas, jie iš karto turi išmokti kalbėti angliškai. R. Šalaševičiūtė prisiminė atvejį, kai dviems sesutėms nei pertraukų, nei pamokų metu nebuvo leidžiama bendrauti lietuviškai. Vaikų teisių apsaugos kontrolierė taip pat pastebėjo, kad vaikai po truputį užmiršta lietuvių kalbą, o jų tėvai užsienio kalbos mokosi lėčiau. Dėl to kyla grėsmė tėvų ir vaikų bendravimui.

R. Šalaševičiūtės nuomone, grįžę su tėvais į Lietuvą vaikai patiria didžiulį kalbos ir žinių stresą. „Jeigu vaikai grįžta nebemokėdami lietuvių kalbos, jie eina į išlyginamąsias klases. Jei jie grįžta mokėdami, bet primiršę, į išlyginamąsias klases neina, jie grįžta į savo mokyklą. Pagal mūsų mokslo programas grįžęs vaikas yra atsilikęs, dėl to jis patiria didžiulį kalbos, žinių stresą“, – sakė R. Šalaševičiūtė. Anot kontrolierės, svarbu suprasti, kad grįžęs vaikas tikėtis sutikti savo draugus, papulti į jam pažįstamą aplinką, tačiau taip nebūna: draugai keičiasi, gali būti išvykę.

Parengta pagal LTV laidą „Kultūra“

Bernardinai.lt

PASLAUGOS

STATE FARM
INSURANCE
AUTOMOBILIO,
NAMŲ, SVEIKATOS IR
GYVYBĖS DRAUDIMAS

Agentas Frank Zapolis
Off. Mgr. Auksė S. Kane,
Vilma Jarulienė,
Virginija Smuikaitienė
kalba lietuviškai.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th St.,
Evergreen Park, IL 60805
Tel. 708-424-8654; 773-581-8654

UŽ JŪSŲ IR MŪSŲ LAISVĘ JURGIS BIELINIS

Nr. 7

Ji neseniai po gimdymo, viena namuose, kur vyras — nežino. Rygos negirdi. Aš jai viską susakau ir prašau perduoti saviškiams. Kai vėliau su jais bendravau sužinojau, kad bijojo naktinio arešto, todėl namuose nenakvodavo.

Mano atvežtos vėliavėlės mėtėsi be pagarbos Vilniaus LSDP būstinėje. Tai pamatęs, jas atidaviau Skirmantui Valiuliui, kuris buvo pasistatęs vagonėlių priešais užimtą Radijo ir televizijos pastatą ir badavo. Ant meniško stovėlio gražiom raidėm lietuvių, rusų, anglų kalbom buvo užrašyta: „Už jūsų ir mūsų laisvę 1991 m. sausio 14 d.“ Šiam vagonėliui, tapusiam muziejumi, vėliau vadovavo žurnalistas Baltrūnas. Gal kam jos ir nebrangios. Brangūs man tie žmonės, kurie jas įteikė, kurie tuo sunkiu laiku organizavo visoje Sąjungoje Lietuvai remti mitingus. Brangūs tie Maskvos socialdemokratai, per kurių protekciją iš Kazanės, iš Dmitrov gavau pirkti tuo laiku labai deficitinių spausdinimo medžiagų. Mielos ir brangios man Vsevolod Lavrentij, Jurij Krylatov šeimos dar ir tuo, kad man padėjo iš Kazanės geležinkelio stoties į Baltarusijos stotį pergabenti stambias, nepatogias, nelengvas poligrafines medžiagas, kuriomis išspausdinau Kipro Bielinio pirmąją knygą „Dienojant“.

(...)

O koks vėliavėlių likimas? Jos, kaip ir mes, paženklintos ugnimi. Vagonėlis, tapęs muziejėliu, stovėjo prie Radijo ir televizijos pastato. Vėliau jį nuvežė prie Bokšto. Tos vėliavėlės tame istoriniame vagonėlyje buvo iki 2003 metų rugpjūčio 23 d., Ribbentropo-Molotovo slaptų sutarties šešiasdešimt ketvirtųjų bei Maskvos pučo dvylikųjų metinių. Išvakarėse vagonėlis buvo padegtas. Daug eksponatų sudegė. Apdegė ir

vėliavėlės, bet atmintis liko. Tomis sausio dienomis ir naktimis rusų tauta, SSSR tautos, pasaulis palaikė lietuvių tautos siekius. Šiuo metu apdegtosios vėliavėlės rado prieglobstį Sausio 13-osios brolijos patalpose, priešais Seimo rūmus, pas Jadvygą Bieliauskiene, Gedimino pr. 64.

Vėliau, 1991 m. žiemą ir pavasarį, buvo dar kelios kelionės. Keliantis Lietuvai, verkiant reikėjo, kad keltųsi ir kaimynai. Dariau tai, ką ir mano protėviai darė. Man taip atrodė būtina daryti. Save aš įvardyčiau trečios kartos socialdemokratu-menševiku, kuriuos Leninas prakeikė, Kapsukas žadėjo „kaip su Pskovo divizija užimsiąs Kauną, visus socialdemokratų-menševikus išskarti“... Su Maskvos socialdemokratais bendravau iki 1991 m. vasaros pradžios, kol neparsigabenau Kipro Bielinio knygoms spausdinti medžiagų. Sutapdavo, kad tais vakarais vykdavo jų partiniai susirinkimai. Mano bičiulis Vsevolod Lavrentij nusivesdavo mane į tuos posėdžius. Jiems buvo įdomu, kaip pas mus, o man buvo įdomu, kaip pas juos. Jie man priekaištavo, kad mano partijos vadai nenori bendrauti su jų partijos vadais, o tai ne socialdemokratiška. Vieno tokio posėdžio metu vienas maskvietis davė gal kokių keturių puslapių knygelę ir pasakė, kad čia yra KGB planas, instrukcija, kaip valdančiai komunistų partijai ir jiems prijaučiantiems užvaldyti gamyklų, kolchozų turtus. „Perduok Landsbergiui“ — sakė jis. Grįžęs Vilniun, Aukščiausioje Taryboje Landsbergio neradau. Knygelę palikau jo sekretariate. Buvom ir likom patiklūs. Už tai ir kenčiam. Ir tiems kentėjimams galo nesimato.

Pabaiga.**Straipsnis sutrumpintas.**

Po 1991 m. sausio 13-osios, aukų atminimo kryžiai prie Radijo ir televizijos pastato Vilniuje. Prano Bielskaus nuotr.

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos pagal susitarimą
Tel. 312-337-1285

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ

7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių
bei kitų skausmų gydymas

Stuburo ir skausmo ligos

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS PRUNSKIS, MD
VIK DUGAR, MD

Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių,
sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų
skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.

Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
www.illinoispain.com

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Vidus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Sts. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

SKELBIMŲ SKYRIAUS
TEL. 773-585-9500

SVEIKATOS KLAUSIMAI

Specialiųjų poreikių turintys vaikai galės mokytis šalia namų

Atkelta iš 2 psl.

Internatuose vaikai tarsi atskirti

Manoma, kad atsiradus tokiems centrams bus sprendžiamos ir socialinės problemos. „Europoje netoleruojamas gyvenimas mokyklose, išlaikiusiose internatų sistemą. Vaikai nemato šeimos, gyvena tarsi atskirti, – teigia R. Labinienė. – Ne paslaptis, kad dauguma ten patenkančių vaikų – iš socialinės rizikos šeimų. Taip tiesiog sprendžiami jų būsto ir maisto klausimai.“

Įkūrus centrus, vaikai galės gyventi savo namuose, jiems nereikės važiuoti mokytis į Vilnių ar kitus didžiuosius miestus. Šiuo metu mokyklas, seniau vadintas internatais, lankantys vaikai gyvena dideliuose, dažnai neremontuotuose plotuose. „Jie ne tik atskirti nuo savų šeimų. Seno tipo internatai neįsivaikūs, pritaikyti 300 vaikų, o juose gyvena nuo 50 iki 150 mokinių“, – sako R. Labinienė.

Vykdoma nuosekli strategija

Valstybinėje švietimo strategijoje vaikams, turintiems specialiųjų poreikių, skirtas ypatingas dėmesys. Panaudojant ES struktūrinių fondų paramą, daug lėšų skirta projektams, orientuotiems į šiuos vaikus.

Vienas iš pavyzdžių – pedagoginių psichologinių tarnybų infra-

struktūros plėtra. Jai 2005–2007 m. numatyta 3,5 mln. litų. Už šią sumą suremontuotos 22 tarnybų patalpos. Dar 8 remontuojamos kartu su pedagogų švietimo centrais. Tiesa, kaip sakė R. Labinienė, minėtų lėšų nepakanka, todėl tarnybų patalpos tvarkomos tik iš dalies – atliekami būtinausi darbai. „Lėšų tokiems darbams reikia tris kartus daugiau, nei skirta pinigų, – sako R. Labinienė. – Tačiau gera žinia ta, kad šią plėtrą planuojama tęsti ir ateinančiu paramos laikotarpiu.“ Šiuo metu šalyje yra 50 savivaldybių pedagoginių psichologinių tarnybų, kuriasi dar trys naujos. 27 tarnyboms jau nupirkti nauji baldai ir įranga.

Kas dešimtas vaikas – turintis specialiųjų poreikių

Lietuvoje kas dešimtas mokinys turi specialiųjų poreikių. Į šį skaičių patenka vaikai turintys tarties, regos, klausos intelekto ar kompleksinių sutrikimų. „Šiuos duomenis nuolat lyginame su Europos šalimis ir galime pasidžiaugti, kad ES kontekste sutrikimų nustatymo, specialiosios pedagoginės pagalbos skyrimo požiūriu užimame labai geras pozicijas“, – sako R. Labinienė.

Internatinėse arba specialiosiose mokyklose mokosi 4 tūkst. tokių vaikų. Tai sudaro 1 proc. visų moksleivių.

Alfa.lt

„DRAUGAS“ informuoja, „DRAUGAS“ formuoja;
„DRAUGAS“: išeivijos ir Lietuvos jungtis!

Trys kartos – trys vizijos

JOLANTA KURPIS

Šių metų sausio 18 dieną Čiurlionio galerijoje atidaryta jungtinė Gerlikų šeimos paroda „Kartos“ iš galerijos rengiamo ciklo „Šeimos“. Anot galerijos direktorės Laimos Apanavičienės, tai porą metų brandintas dviejų dalių projektas, paruoštas bendradarbiaujant su Lietuvos Respublikos generaliniu konsulatu Čikagoje ir Čikagos miesto kultūros reikalų departamentu. Projekto įgyvendinimą parėmė Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės.

Pirminė parodos idėja buvo pristatyti Čikagos kultūrinei visuomenei savamokslės menininkės Petronėlės Gerlikienės kūrybą. Įdomi šios autorės gyvenimo istorija. Petronėlė gimė 1905 metais Čikagoje. Būdama jauna mergaitė kartu su šeima išvyko gyventi į Lietuvą. Didesnę gyvenimo dalį nugyveno kaime. 1970 metais, jau būdama garbaus amžiaus, persikraustė gyventi į Vilnių, pas sūnų. Pasikeitęs aplinkai, Petronėlė netikėtai rado naują saviraiškos būdą – šalia siuvinėjimo – tapybą. Per trumpą laiką, paskutinius šešerius gyvenimo metus (1972–1978), ji išsiuvinėjo 11 didelio formato kilimų ir nutapė daugiau nei pusšimtį paveikslų.

Vystant parodos idėja, ji suskilo į dvi dalis. P. Gerlikienės siuvinėti kilimai buvo atrinkti ekspozicijai Čikagos kultūros centre. Paroda „Mitai ir kasdienės istorijos siuvinėtos kilimuose“ čia veiks iki šių metų balandžio 6 dienos. Tapybą „priglobė“ Čiurlionio galerija. Galerijoje taip pat eks-

Parodos atidaryme grojo jaunoji pianistė Viltė Baliutavičiūtė.

ponuojami Pranciškaus Gerliko, P. Gerlikienės sūnaus, tapyti portretai ir peizažai bei Jurgitos Gerlikaitės, anūkės, grafikos lakštai. Atidaryme be Pranciškaus sūnaus ir anūkės dalyvavo ir kitas P. Gerlikienės anūkas – Darijus. Jis taip pat yra menininkas, domėjėsis tapyba, skulptūra, tačiau nuo vaizduojamųjų menų pasukęs į taikomuosius ir šiuo metu kuriantis juvelyrinius dirbinius. Jurgita ir Darijus surinko medžiaga apie močiutės kūrybą ir išleido knygą „Petronėlė Gerlikienė. Siuvinėti kilimai. Tapyba“, Vilnius, 2005.

„Talentingos tautos, talentinga šeima“, – atidarymo metu Lietuvos Respublikos generalinio konsulo Čikagoje Arvydo Daunoravičiaus pasa-

Po parodos „Kartos“ atidarymo ceremonijos. Sėdi iš kairės: Vidurio Vakarų apygardos pirmininkė Aušrelė Sakalaitė, JAV LB Kultūros tarybos pirmininkė Dalė Lukienė, Darijus Gerlikas; stovi iš kairės: LR generalinis konsulas Čikagoje Arvydas Daunoravičius, keramikė Nora Aušrienė, Pranciškus Gerlikas, Jurgita Gerlikaitė, dailininkė Ina Čygaitė, Čiurlionio galerijos direktorė Laima Apanavičienė ir dailininkė Magdalena Stankūnienė.

kyti žodžiai taikliai apibūdina „Kartų“ parodą. Trys kartos, trys pasaulėjautos, trys meninės vizijos.

Petronėlės Gerlikienės kūryba – dekoratyvi ir ekspresyvi. Paveiksluose nesilaikoma perspektyvos dėsnų, nesiekama atkurti realybės. Kiekvienas darbas tarytum istorija, kurią autorė pasakoja tik jai vienai būdinga spalvų, formų ir linijų derme, savita stilizacija, savitu figūrų išdėstymu drobėje. Daugumoje paveikslų matome figūrines kompozicijas arba gamtinius motyvus. Temos paprastos ir gyvenimiškos, susijusios su asmenine patirtimi. Autorė naudoja ryškias, sodrias, beveik nemaišytas spalvas, drąsias linijas. Paveiksluose svarbi kiekviena datalė, tai tarsi žodis sakinyje, padedantis suprasti vystomą temą.

Pranciškus Gerlikas eksponuoja portretus ir peizažus. Autorius yra sukūręs didelio formato figūrinių kompozicijų, tačiau pastarąsias buvo sunku atgabenti iš Lietuvos, tad ekspozicijoje matome mažesnio mastelio darbus. Apžiūrėjus paveikslus, pajunti, kad Pranciškaus aistra yra portretai. Jų modeliai – iškilios Lietuvos istorijos ir kultūros asmenybės. P. Gerlikas nuo jaunų dienų domėjosi istorija, tad yra nutapęs nemažai Lietuvos kunigaikščio Vytauto ir karaliaus Mindaugo portretų. Kituose paveiksluose taip pat matome pažįstamus veidus: O. Milašį, A. Mickevičių, Maironį, M. K. Čiurlionį, B. Brazdžionį. Portretuose – įdomi sintezė, kurioje realus vaizdas susilieja su dailininko menine fantazija. Autoriui svarbus ne tiek fotografinis tikslumas, kiek nuotaika, vyraujanti portretuojamojo asmens viduje. Modelis tarsi atsispindi paties dailininko vidiniame veidrodyje, ten gimęs vaizdas vėliau perkeliamas į drobę. Peizažuose gamtos motyvai dar labiau stilizuoti ir suabstraktinti, jie pavirsta spalvinėmis dailininko vizijo-

mis.

Jauniausioji „Kartų“ trio atstovė – Jurgita Gerlikaitė. Jos sritis – grafika. Tarp visų vaizduojamosios dailės šakų grafika pasižymi didžiausia technikų įvairove. Jurgita, išbandžiusi įvairias technikas, šiuo metu kuria skaitmeninę grafiką. Ji eksperimentuoja su formatu ir spalvomis. Tradiciškai grafikos kūriniai yra nedidelės apimties, tačiau Jurgita, panaudojusi skaitmeninės technikos galimybes, išplečia lakštų apimtį, jos darbai užpildo ekspozicijos erdvę.

Juodai baltuose lakštuose – daugiasluoksniškumas. Matome moterų veidus – mūsų amžininkių, taip pat aliuozijas į įvairių istorinių epochų metu tapytus veidus. Tačiau tai nėra vien portretai, nes jie apgaubti paslapties šydu. Paslaptinę nuotaiką sukuria kūrybiškai panaudotos grafikos išraiškos priemonės – pirmame plane plazdančios lengvos, pulsuojančios linijos, raibuliuojantys šviesos taškai, tarsi žvaigždynai apgobiantys veidus, netikėti tonų prašviesėjimai ir „sutirštėjimai“. Sluoksniai dengia vienas kitą, susipina, traukdami ste-

bėtojo akį ir mintį į paveikslų gilumą, ragindami ne tik estetiškai gėrėtis, bet ir pamąstyti apie amžinas tiesas – gėrį, blogį, gyvenimo prasmę.

Kitoje darbų grupėje – gamtiniai motyvai. Šie darbai spalvingi, grakštūs ir lengvi, pripildyti žiūrovo link besiskverbiančios vidinės šviesos. Vaizdas nėra statiškas, nes linijos trūkinėja, spalvos raibuliuoja, kai kur netikėtai atsiranda nedideli žmonių siluetai. Vėlgi – galime estetiškai gėrėtis spalvomis ir formomis sukurta vizija, galime mąstyti, bandyti įminti paveikslų „mįslę“.

Šiomis šaltomis dienomis, Čiurlionio galerijoje jūsų laukia oazė, pripildyta Gerlikų šeimos kūrybos. Jurgita Gerlikaitė, pristatydama senelės darbus, kelis kartus ištarė žodžius „pažiūrėkite į paveikslus ir suprasite“. Kviečiame visus apsilankyti, pažiūrėti ir suprasti. Taip pat pasidžiaugti šiuo unikaliu fenomenu, kai trys vienos šeimos kartos yra menininkai, kalbantys savita menine kalba. Paroda veiks iki šių metų vasario 8 dienos. Lankymas kasdien (išskyrus pirmadienį ir antradienį) nuo 12 val. p.p. iki 6 val. v.

Parodos lankytojos susidomėjusios klausėsi Pranciškaus Gerliko (kairėje). Jono Kuprio nuotraukos

BBC kuriamame filme apie religijas – siužetai iš Lietuvos

Praktėlė Kauno arkikatedros bazilikos šventoriuje, kurios figūras iš medžio išdrožė tautodailininkas iš Garliavos, sužavėjo britų televizija.

Kuria filmą apie religijas

Visame pasaulyje matoma Didžiosios Britanijos nacionalinės televizijos BBC kūrybinė grupė neseniai vieną savaitgalį praleido Lietuvoje. Ji kuria aštuonių dalių dokumentinį filmą „Aplink pasaulį su 80 tikėjimų“. Jame keliaujantis piligrimas supažindins žiūrovus su pasaulio religijomis ir papročiais. Britams talkinančios kino studijos „Film Studio KOPA“ režisierius Saulius Beržinis pasakojo, kad labiausiai filmo kūrėjus sužavėjo Garliavoje gyvenančio dievdirbio Adolfo Teresiaus drožiniai ir Kryžių kalnas.

Britai, pamatę Arkikatedros bazilikos šventoriuje pastatytos prakartėlės nuotrauką, nusprendė A. Teresijų padaryti vienu filmo herojų. „Britai Garliavoje nufilmavo tautodailininko ir jo sūnų Dovydo ir Augustino drožinius ir nusprendė nuvykti kartu su A. Teresiumi į Kryžių kalną“, – sakė S. Beržinis.

Kalnas – savigarbos simbolis

A. Teresius, būdamas paauglys, gyveno netoli Kryžių kalno ir matė pirmuosius kryžių griovimus buldozeriu. Tada su keliais draugais jis pradėjo meistruti kryžius ir nešti juos į kalną naktimis. Todėl, kaskart nuniokojus šventą katalikams vietą, joje vėl išdygdavo brangūs tikinčiųjų simboliai.

Dokumentinio filmo vedlys žiūrovams kalbėjo, kad lietuviai, nors ir buvo pavergti, tačiau liko laisvi savo dvasia, nepasidavė brutaliam, buldozeriniam ateizmo spaudimui. „Lietuviams Kryžių kalnas buvo jų savigarbos įtvirtinimas, – kalbėjo filmo autorius Peter Owen. – Marksizmo

ideologija teigė, kad religija – opiumas liaudžiai, bet sovietų veiksmai parodė, kad yra atvirksčiai: komunizmas buvo brukamas kaip narkotikas.“

Filmo kūrėjai taip pat akcentavo, kad Kryžių kalnas yra ir religinės tolerancijos vieta. „Ten galima rasti ir žydų religinės simbolikos, stačiatikių ir pravoslavų kryžių, – pastebėjo S. Beržinis. – Dokumentiniame seriale pateikiama vieno Dievo idėja, tik skiriasi kalba, kuria į ją žmonės kreipiasi.“

Baigiantis filmavimui A. Teresius dovanavo vieną savo kryžių P. Owen. Šis jį pastatė kalne.

Domėjosi religinėmis bendruomenėmis

„Britai vieną seriją nusprendė skirti Lietuvai dėl to, kad ji garsėja unikaliais kryžių dirbiniais, juose susipina senosios lietuvių pasaulėžiūros ir krikščionybės elementai, – aiškino S. Beržinis. – Lietuviška kryždirbystė įtraukta į UNESCO paveldo sąrašą.“

Britus į Lietuvą atviliojo ir čia esanti viena seniausių žydų religinė bendruomenė. „Svečiai nufilmavo vienos šeimos tradicinę penktadienio vakarienę prieš šventąją šabo dieną, pažymimą kiekvieną šeštadienį, – pasakojo S. Beržinis. – Taip pat į filmą pateks kadrai iš Vilniaus sinagogos pamaldų.“

Pakeliui į Kauną filmo kūrėjai dar užsuko nufilmuoti Žiežmarių sinagogos. „Deja, nepavyko perteikti Trakų karaimų pamaldų, nes jų šventikas šiuo metu serga,“ – apgailestavo S. Beržinis.

Iš Lietuvos britai išvyko į Albaniją. Dokumentinį filmą apie pasaulio religijas BBC planuoja pradėti rodyti metų pabaigoje.

Saulius Tvirbutas
„Kauno diena“

Pristatyta vertimo iš anglų į lietuvių kalbą sistema

Lietuviškame internete pradėjo veikti pirmoji mašininio vertimo iš anglų į lietuvių kalbą sistema, pranešė Kauno Vytauto Didžiojo universitetas (VDU).

Šiuo metu internete jau prieinama pirmoji vertimo į lietuvių kalbą sistema (galutinė nepatvirtinta versija – <http://vertimas.vdu.lt>), sukurta VDU vykdomo Europos Sąjungos Struktūrinių fondų finansuojamo projekto „Internetinė informacijos vertimo priemonė“ metu (daugiau apie projektą – www.ivp.lt). Savo jėgas šiame projekte sujungė geriausi lietuvių kalbos specialistai, informacinių technologijų kūrėjai ir didelę patirtį, kuriant mašininę kalbos vertimo priemones, turintys užsienio bendradarbiai („Promt“), teigiama universiteto pranešime.

Nuo šiol kiekvienas interneto vartotojas, net ir nemokantis anglų kalbos, turės galimybę skaityti angliškus tinklalapius ir naudotis interneto teikiamomis galimybėmis. Kadangi net apie 70 proc. informacijos internete pateikiama anglų kalba, angliškai nemokantiems ar prastai mokantiems žmonėms mašininio vertimo sistema suteikia nepaprastą ga-

limybę naudotis įvairia internete teikiama informacija. Taip pat įvairių sričių specialistai, anksčiau turėję sugaišti nemažai laiko versdami naujausią informaciją, dabar su ja galės susipažinti nepalyginimai greičiau.

Pasak pranešimo autorių, naudotis mašininio vertimo įrankiu labai paprasta: parsisiuntus bei įdiegus nemokamą naršyklę, telieka spustelėti vieną mygtuką arba atsidarius vertimo svetainę <http://vertimas.vdu.lt> įvesti dominančio tinklalapio adresą. Visa kita padaro naujoji sistema. Vartotojų patogumui į lietuvių kalbą išverstas tinklalapis pasirodo kompiuterio ekrane, išlaikydamas originalaus puslapio struktūrą bei stilistiką.

Nors mašininio vertimo į lietuvių kalbą sistema, galinti versti net 200,000 žodžių per minutę, internete pasirodė tik 2007 m. gruodžio mėn., šiuo metu ja jau naudojasi 3,000 prisiregistravusių vartotojų. Neprisiregistravusių vartotojų skaičių galima įsivaizduoti iš atliktų vertimų skaičiaus – jų jau daugiau nei 500,000. Per parą naujaja sistema vidutiniškai atliekama 25,000–30,000 vertimų.

Balsas.lt

AMŽINI NAMAI

*Nepajusti
Nežinoti
Kada dangus
Mano galvą
Nuvargusią
Priglaus
Prie savo
Širdies.*

Jonas Šalna

A † A
Dr. JONAS ŠALNA

Mirė 2008 m. sausio 18 d. 11:51 val. ryte, sulaukęs 86 metų.
Gimė 1921 m. kovo 29 d. Lietuvoje, Vilniaus rajone.

Gyveno Lemont, IL ir Juno Beach, FL.

Nuliūdę liko: žmona Janina Domeikaitė, sūnus Vytautas su žmona Barbara; sūnus Jonas su žmona Kathryn; anūakai Jennifer Collins su vyru Wynn, Elytė, Jonas ir Janina Šalnai; seserys Valė Valienė ir Bronė Dambrauskienė su šeimomis.

A † a dr. Jonas bus pašarvotas trečiadienį, sausio 23 d. nuo 2 v. p.p. iki 8 val. vak. Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave. (arti Derby Rd.), Lemont, IL.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, sausio 24 d. Iš Petkaus Lemonto laidojimo namų 9:30 v. r. velionis bus palydėtas į Pal. Jurgio Matulaičio misijos bažnyčią, kurioje 10 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios. Po šv. Mišių a.a. Jonas bus palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Vietoje gėlių, prašome per Tautos fondą (Lithuanian National Foundation, Inc.) 307 W. 30th St. New York, N.Y. 10001, paremti lietuviškąsias Vilniaus krašto mokyklas.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę artimieji

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

Tauriam lietuviui, meno ir poezijos kūrybos gausiam davėjui

A † A
dr. JONUI ŠALNAI

užbaigus žemiškąją kelionę, giliai liūdinčią mylimą žmoną, mielą JANINĄ, sūnus su šeimomis bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir dalinamės netekties skausmu maldoje.

*Marija Remienė
Stasė Semėnienė*

A † A
Dr. JONUI ŠALNAI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą žmonai JANINAI, sūnams VYTUI ir JONUI su šeimomis bei seserims Lietuvoje.

Liūdime su Jumis.

Bliūdžiai

**Prenumeruokime ir skaitykime „DRAUGĄ“!
„DRAUGĄ“ atminkime savo testamente.**

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

◆**Bronė Nainienė, gyvenusi Lemont, IL, mirė sausio 20-osios naktį.** Laidotuviams rūpinasi laidotuvių namai „Petkus and Son“ (12401 S. Archer Ave. ir Derby Rd. kampas, Lemont). Daugiau informacijos apie atsisveikinimą koplyčioje, pamaldas bei laidotuvių eigą rasite laidotuvių namų skelbime arba paskambinę nemo kamui tel. 800-994-7600.

◆**Vilniaus styginio kvarteto koncertas** vyks sausio 23 d., trečiadienį, 7 val. v. Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje, 14911 127th Street, Lemont. Bilietus galite įsigyti kaviniėje „Bravo“ ir sekmadienį po šv. Mišių Palaimintojo J. Matulaičio misijos priangyje. Į labdaros koncertą kviečia Lietuvos vaikų globos būrelis „Saulutė“.

◆**Š. m. sausio mėn. 25 d. 7 val. v.** Bočių menėje, 14911 127th Street, Lemont, vyks Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos Čikagos skyriaus metinis susirinkimas. Inž. Rimantas A. Kunčas-Žemaitaitis kalbės apie Lietuvos istorinius kultūros paminklus ir jų atstatymo reikšmę mūsų tautos ateičiai ir pristatys neseniai Medininkų pilies atstatymo (MPA) fondo išleistą knygą „Medininkai“.

◆**Maloniai kviečiame į „Žaltvykslės“ teatro premjerą,** kuri įvyks vasario 2 d. 6:30 val. v. Jaunimo centre. Spektaklyje vaidina: Aušra Jasaitė, Linas Umbrasas ir Antanas Steponavičius. Tai vieno veiksmo pjesė, kurioje išgalvotas pasaulis susimaišo su realybe, kurioje fantazija ir realybės suvokimas eina visiškai šalia vienas kito. Tik kas nugalės?

◆**Vasario 3 d., sekmadienį, nuo 12 val. p. p. iki 4 val. p. p.** Vidurio Amerikos Lietuvos Vyčių apygarda kviečia į tradicinį, 48-ąjį pokylį „Memories of Lithuania“, kurio metu bus pagerbta ilgametė tautinių šokių grupės „Lietuvos Vyčiai“ vadovė Lidija Ringienė. Renginys vyks Hilton viešbutyje, 9333 S. Cicero Ave., Oak

Lawn, IL. Bilietus galite užsisakyti tel. 773-254-7553 (Evelyn Oželienė).

◆**FSS Čikagos skyriaus pirmoji** šių metų sueiga įvyks vasario 3 d., sekmadienį, 1 val. p.p. Pasaulio lietuvių centre, posėdžių kambaryje (Lemont). Sueigos programoje: minėjimas, LSS pirmijos pirmininko v. s. fil. Gintaro Plačo pasisakymas, vaišės. Apie dalyvavimą prašome pranešti sesei Jolandai tel.: 630-257-2558.

◆**Gen. mjr. Jonas Algirdas Kronkaitis,** buvęs Lietuvos kariuomenės vadas, bus garbės svečias ir pagrindinis kalbėtojas vasario 10 d., sekmadienį, 1 val. p. p. Vasario 16-osios Lietuvos Nepriklausomybės minėjime Marijos gimnazijos salėje Čikagoje. Minėjimą rengia ALTO Čikagos skyrius, pirm. Evelina Oželienė.

◆**Tradicinis Jaunimo centro Vasario 16-osios minėjimas** vyks kaviniėje, vasario 16 d., šeštadienį, 3 val. p. p. Tema: „Vasario 16-oji ir šiandieninė Lietuva“. Kalbės adv. Povilas Žumbakis, kuris atkūrus nepriklausomybę Lietuvoje, padėjo atnaujinti šalies teisinę sistemą. Dalyvaus Cook County atstovė etniniais reikalams Pat Michalski. Programą atliks muzikės Jolantos Baniėnės fortepijono klasės mokinės Berta Brazdeikytė bei Indrė Genevičiūtė ir muzikės Loretos Karsokienės estradinio dainavimo studijos „Tu ir aš“ dainininkės. JC Moterų klubo narės vaišins gardžiais užkandžiais. Maloniai kviečia Jaunimo centras.

◆**JAV LB Lemont apylinkės valdyba** maloniai kviečia visuomenę į Nepriklausomybės dienos minėjimą, kuris vyks vasario 17 d. 12:30 val. p. p. PLC Fondo salėje, 14911 127th St., Lemont, IL. Pagrindinį pranešimą padarys LR Generalinis konsulas Čikagoje Arvydas Daunoravičius. Meninę programą atliks dūdų orkestras „Gintaras“, solistės Genovaitė Bigenyntė, Nijolė Penikaitė ir tautinių šokių grupė „Spindulys“.

Vasario 2 d. nuo 11 val. r. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje, 6500 S. Pulaski Rd., Chicago, kūrybingai pasidaryti Užgavėnių kaukes padės dailininkės Rasa Ibianskienė ir Virginija Morrison. Nepamirškite žirklių, klijų ir pačių įvairiausių medžiagų skiaučių, kailių atraižų. Su dailininkų pagalba viską panaudosite kaukių kūrimui. Išradingiausių kaukių ir kostiumų autoriai bus apdovanoti. Vaišinsimės užgavėnių blynais. Mokestis: vaikams – 6 dol., suaugusiems – 12 dol. Būtina registruotis tel. 773-582-6500.

Nuotraukoje: Kaukių gaminimo užsiėmimas 2007 m.

Ritos Janz nuotr.

Palm Beach, FL rengiamas piliečių priėmimas konsuliniais klausimais

2008 m. kovo 13–14 d. rengiamas piliečių priėmimas konsuliniais klausimais Palm Beach, Floridoje. Interesantus priiminės Lietuvos Respublikos generalinio konsulato Niujorke konsulas Algimantas Misevičius.

Konsulas galės atlikti notarinius veiksmus, surašyti ir patvirtinti įgaliojimus, tvirtinti nuorašus, vertimus, išduoti konsulines pažymas, priimti dokumentus LR pasui gauti ar keisti, o taip pat įteikti išrašytus pasus, priimti dokumentus pensijoms gauti.

Pagal 2006 m. balandžio 4 d. Lietuvos Respublikos teisingumo ministro ir Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministro įsakyme Nr. 1R-105/V-55 „Dėl konsulinių pareigūnų atliekamų notarinių veiksmų atlikimo metodinių taisyklių patvirtinimo“ numatyta tvarką, asmenys, kuriems

konsulinės paslaugos teikiamos išvykoje, padengia konsulo komandiruo-tės išlaidas.

Pageidaujančius dalyvauti priėmimo prašome registruotis el. paštu pas p. Jolitą Dromaitaitę:

lithuaniancenter@gmail.com arba tel. 561-309-6708, nurodant savo vardą, pavardę, kokios konsulinės paslaugos pageidaujama, kurią dieną ir kuriuo laiku Jums patogiau atvykti. Jeigu norite atsiimti jau išrašytą pasą, taip pat prašome pranešti:

info@ltconsny.org.

Piliečių priėmimas vyks Lietuvos Respublikos garbės konsulate, 44 Cocanut Row T-12, Palm Beach, FL, 33480. Tel. 561-832-2232, 561- 832-5550.

LR generalinio konsulato Niujorke informacija

Daugelis mūsų skaitytojų mėgsta pasiklausyti „Margutis II“ radijo laidų. Nuotraukoje dalis „Margutis II“ valdybos narių. Sėdi iš kairės: Salomėja Dauklienė, Marija Remienė (valdybos pirmininkė) ir Evelina Oželienė. Stovi: Jurgis Vidžiūnas ir Vaclovas Momkus. Valdybai dar priklauso Alina Vadeišienė, Matilda Marcinkienė ir garbės narys Bronius Siliūnas.

Nacionalinis diktantas Vašingtone!

LR ambasada Jungtinėse Amerikos Valstijose 2008 m. sausio 26 d. kviečia dalyvauti trečiajame Nacionalinio diktanto konkurse.

Dėl laiko skirtumo negalime rašyti diktanto vienu metu su rašančiais Lietuvoje ir kitose šalyse, tačiau visus norinčius paremti Nacionalinio diktanto idėją ir varžytis dėl raštingiausio Vašingtono apylinkių lietuvių titulo, kviečiame 2008 m. sausio 26 d., šeštadienį, 10 val. r. atvykti į Vašingtono Kristijono Donelaičio šeštadieninę mokyklą ir dalyvauti Nacionalinio diktanto nekonkursinėje programoje.

Po diktanto dalyviai bus vaišinami kava, arbata ir saldumynais, o raštingiausias Vašingtono apylinkių lietuvis bus apdovanotas vasario 16 d., šeštadienį, 10 val. r. Vašingtono Kristijono Donelaičio mokykloje (St. Elisabeth School 917 Montrose Rd. Rockville, MD 20852. Mokyklos vedėja: Ilona Verbušaitienė <http://www.dclac.org/kdlm.html>) vyksiančio Vasario 16-osios minėjimo metu. Nugalėtojus apdovanos LR ambasadorius JAV Audrius Brūzga.

Pageidaujančius rašyti Nacionalinį diktantą kviečiame registruotis iki sausio 24 dienos skambinant į LR ambasadą Vašingtone Nidai Dalmantaitei telefonu 202-2345-860, ext. 119 arba elektroniniu paštu:

culture@ltembassyus.org

Registruojantis prašome nurodyti savo vardą, pavardę, adresą, telefono numerį ir elektroninio pašto adresą. Atkreipiame Jūsų dėmesį, kad vietų skaičius ribotas.

PLC Moterų klubo renginių komiteto 2008 m. renginiai:

Vasario 5 d. nuo 5 val. p.p. iki 8 val. v. – Užgavėnių blynai
Kovo 2 d. nuo 12 val. p.p. iki 2 val. p.p. – Pietūs
Kovo 30 d. nuo 12 val. p.p. iki 5 val. p.p. – Atvelykio stalas
Balandžio 20 d. nuo 12 val. p.p. iki 2 val. p.p. – „Durnelių“ pietūs
Rugpjūčio 17 d. nuo 12 val. p.p. iki 6 val. v. – Gegužinė
Lapkričio 9 d. nuo 12 val. p.p. iki 6 val. v. – Madų paroda
Gruodžio 6–7 d. nuo 12 val. p.p. iki 5 val. p.p. – Kalėdinis bazaras
Gruodžio 21 d. nuo 12 val. p.p. iki 5 val. p.p. – Kūčių valgiai